

BIULETYN INFORMACYJNY

ROK X/2000
NR 4

ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA
W KATOWICACH

ISSN 0867-7646

AKADEMIA 2001-2010

Kierunkowe założenia rozwoju Śląskiej Akademii Medycznej

przedstawione przez JM Rektora, prof. zw. dr. hab. Tadeusza
Wilczoka, na posiedzeniu Senatu ŚAM 29 listopada 2000

Wysoki Senacie

Roczny okres sprawowania przeze mnie funkcji Rektora Śląskiej Akademii Medycznej, przypadający na czas reformy systemu ochrony zdrowia i systemu edukacji, a także szczególnego przyspieszenia w osiągnięciach nauk medycznych i farmaceutycznych oraz prac związanych z integracją Polski z Unią Europejską, skłania mnie do zainicjowania dyskusji nad miejscem i rolą Akademii w nowych warunkach. Najbliższe lata będą wymagały od całej społeczności akademickiej wzmożonego wysiłku, a nasze obecne działania zdecydują o ocenie Akademii przez przyszłe pokolenia.

Działania te, uwzględniając przesłanki ich wdrożenia, można sprowadzić do następujących uogólnień.

Postęp nauk medycznych i farmaceutycznych powinien owocować stałą aktualizacją treści nauczania, a także – mimo specjalistycznego układu programu – uwzględnieniem holistycznego spojrzenia na medycynę. Postęp ten powinien być ponadto drogowskazem w ustalaniu tematyki naukowo-badawczej i tworzeniu referencyjnych ośrodków wysoko-specjalistycznego leczenia.

Reforma systemu edukacji, której element stanowi akredytacja wydziałów i wdrażanie standardów oceniania, powinna wyzwalać inicjatywy związane z uruchamianiem nowych kierunków studiów, pozwalających na poprawę współczynnika skolaryzacji i powiązania wysokości naboru z zapotrzebowaniem społecznym, szczególnie w odniesieniu do nowych i deficytowych kierunków.

Uwzględniając politykę państwa w zakresie transformacji kształcenia w trybie pomaturalnym na kształcenie w trybie licencjatu, należy podejmować odpowiednie procedury w porozumieniu z władzami oświatowymi województwa.

Reforma systemu ochrony zdrowia ukierunkowuje nasze działania na profilowanie własnych szpitali klinicznych pod kątem realizacji określonej misji sprowadzającej się do zintegrowanego leczenia i jednocześnie dającej im podstawę do uzyskania akredytacji.

Szczególne zadania dyktuje nam, jako szkole wyższej, integracja z Unią Europejską. Zaliczyć do nich należy dostosowanie programów nauczania do standardów europejskich, umożliwiające „swobodny przepływ osób”, rozwijanie współpracy naukowo-badawczej z ośrodkami medycznymi Europy, przemieszczanie się badaczy i studentów oraz upowszechnianie europejskich norm etycznych w nauce. Wymogi Unii Europejskiej wyznaczają także kierunek naszych działań w zakresie ochrony zdrowia, szczególnie dotyczy to standaryzacji świadczeń zdrowotnych, przestrzegania prawa konsumenckiego pacjentów oraz wdrażania standardów zdrowia publicznego.

Wiele z tych działań zostało już podjętych.

Możliwość ich pełnej realizacji zależy jednak od organizacji uczelni, dlatego wnoszę o podjęcie prac legislacyjnych ukierunkowanych na konieczną restrukturyzację Akademii poprzez:

ciąg dalszy na str. 2

Wszystkim naszym
P.T. Czytelnikom
życzymy
spokojnych i szczęśliwych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz
zdrowia i wszelkiej
pomyślności
w otwierającym trzecie
milenium A.D. 2001
Do Siego Wieku!

Redakcja

Profesor Grzegorz Opala ministrem zdrowia

2 listopada 2000 roku premier rządu Jerzy Buzek wystosował wniosek do prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego o powołanie dr. hab. Grzegorza Opali, profesora nadzwyczajnego ŚAM na stanowisko ministra zdrowia. Profesor Opala jest absolwentem Śląskiej Akademii Medycznej (1968), specjalistą z zakresu neurologii, od 1999 roku kierował Kliniką Neurologii Wieku Podeszłego ŚAM w Katowicach. Urodził się w 1942 roku w Częstochowie. Doktorat uzyskał w 1978 na podstawie dysertacji *Częstość występowania oraz znaczenie kliniczne odmiany przebiegu tętnic szyjnych wewnętrznych w postaci pętli naczyniowej na podstawie oceny angiografii mózgowych* (promotor: doc. dr hab. Antoni Musioł), habilitację w 1993 na podstawie rozprawy *Zaburzenia jakościowe i ilościowe karnityny u chorych na padaczkę, przewlekłe leczone kwasem walproinowym i innymi lekami przeciwpadaczkowymi oraz ocena przydatności podawania karnityny w przypadkach jej niedoboru*. W 1996 r. otrzymał stanowisko profesora nadzwyczajnego ŚAM.

Fragmenty zamieszczonych w prasie wypowiedzi prof. Grzegorza Opali na temat zamierzeń w związku z objęciem resortu zdrowia przytaczamy na str. 12.

- powołanie nowej podstawowej jednostki organizacyjnej: Wydziału Zdrowia Publicznego (Ochrony Zdrowia), zlokalizowanego w Katowicach Ligocie na bazie materialnej byłego Hotelu Pielęgniarskiego,
- przekształcenie Wydziału Lekarskiego w Katowicach poprzez wyodrębnienie z jego struktury Oddziału Pielęgniarskiego i włączenie wchodzących w jego skład jednostek organizacyjnych do nowo utworzonego Wydziału Zdrowia Publicznego (Ochrony Zdrowia).

Zmiany te pozwalają na poszerzenie oferty edukacyjnej Akademii o kierunki nielekarskie, lecz także bezpośrednio związane z ochroną zdrowia.

Nowy wydział aktualnie mógłby prowadzić kształcenie na istniejących już kierunkach: pielęgniarstwa i pielęgniarstwa opiekuńczego, a ponadto na proponowanym do uruchomienia kierunku fizjoterapii.

W dalszych planach tego wydziału widzę też podjęcie kształcenia na kierunkach: psychologia kliniczna oraz zarządzanie ochroną zdrowia.

W dalszej zaś perspektywie zasadne wydaje się:

- powołanie kolejnej podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni – Wydziału Bezpieczeństwa Zdrowotnego i Społecznego, zlokalizowanego w Zabrze na bazie materialnej byłej siedziby Oddziału Stomatologicznego w Zabrze przy Pl. Dworcowym 3,
- wyodrębnienie ze struktury Wydziału Lekarskiego w Zabrze Katedry i Kliniki Medycyny Ratunkowej i włączenie jej, wraz z innymi jednostkami, w skład nowo utworzonego Wydziału Bezpieczeństwa Zdrowotnego i Społecznego,
- wyodrębnienie ze struktury Wydziału Lekarskiego w Zabrze Oddziału Stomatologicznego i przekształcenie go w odrębny Wydział Stomatologiczny w Zabrze,
- przeniesienie – w związku z przekształceniem struktury Wydziału Lekarskiego w Zabrze – siedziby Biura Dziekana Wydziału do Ośrodka w Zabrze Rokitnicy.

Wydział Bezpieczeństwa Zdrowotnego i Społecznego mógłby prowadzić kształcenie na istniejącym już kierunku – medycyny ratunkowej, a docelowo także na nowym kierunku zarządzania

bezpieczeństwem zdrowotnym i społecznym.

Możliwość rozwoju Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej upatruję we wznowieniu budowy siedziby Wydziału. Lepsze warunki lokalowe pozwolą na ukształtowanie struktury Wydziału jako Centrum Diagnostyczno-Farmaceutycznego i otwarcie nowych kierunków kształcenia, takich jak licencjaty z zakresu techniki farmaceutycznej, analityki medycznej, analityki sanitarnej, analizy środków spożywczych, dietetyki czy kosmetykologii.

Postęp nauk medycznych i farmaceutycznych skłania mnie ponadto do uwzględnienia w programie rozwoju Akademii organizacji struktur biologii molekularnej, które pozwoliłyby na uruchomienie studiów podyplomowych w tym zakresie.

W kształtowaniu wizji Śląskiej Akademii Medycznej trzeba uwzględnić powiązanie jej struktury z własnymi szpitalami klinicznymi. Z dniem 16 czerwca 2000 r. Minister Zdrowia przekazał Rektorowi Śląskiej Akademii Medycznej niektóre uprawnienia organu założycielskiego wobec:

- Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala Klinicznego nr 1 w Zabrze,
 - Samodzielnego Publicznego Centralnego Szpitala Klinicznego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach,
 - Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 7 Górnośląskiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach,
- a z dniem 11 października 2000 r. wobec:
- Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 3 w Zabrze Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach,
 - Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego im. A. Mielęckiego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach,
 - Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 5 w Katowicach,
 - Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 6 Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach – Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki.

Wyrażam przekonanie, że poselska inicjatywa zmiany ustawy o zakładach opieki zdrowotnej w zakresie przyzna-

nia senatowi uczelni medycznej uprawnień organu założycielskiego szpitali klinicznych znajdzie polityczne wsparcie, pozwalając jednocześnie na uporządkowanie bardzo złożonych problemów dotyczących praw własności gruntu i nieruchomości, na bazie których funkcjonują szpitale kliniczne.

Przedstawiłem Państwu propozycję reorganizacji naszej uczelni, dzięki której – w moim przeświadczeniu – Akademia mogłaby elastycznie reagować na potrzeby edukacyjne, wynikające z reformy systemu ochrony zdrowia, a w przyszłości – z wejścia Polski do Unii Europejskiej.

Zaprezentowane rozwiązania pozwoliłyby także sprofilować rozwój naukowy kadry nauczycieli akademickich oraz stworzyć jej – w ramach medycznego przygotowania zawodowego – nowe możliwości, w wielu bowiem specjalnościach medycznych nie znajduje ona aktualnie satysfakcjonujących miejsc pracy.

Mam świadomość, że przedstawiona koncepcja burzy dotychczasowe rozumienie zadań akademii medycznej, jest to jednak podyktowane docelową wizją uczelni jako uniwersytetu medycznego, którego istotą jest kształcenie na wielu, często zróżnicowanych, kierunkach.

Decyzje o utworzeniu nowych kierunków studiów każdorazowo muszą być wsparte dogłębną analizą możliwości kadrowych i programowych, zapewniających osiągnięcie nakreślonego w wizerunku absolwenta danego kierunku studiów celu edukacyjnego.

W naszym regionie obok Śląskiej Akademii Medycznej funkcjonują również inne szkoły wyższe, w tym szczególnie Uniwersytet Śląski, Politechnika Śląska, Akademia Wychowania Fizycznego oraz Akademia Ekonomiczna. W związku z tym kształcenie na nowych kierunkach studiów w ŚAM mogłoby być prowadzone przy współudziale wymienionych uczelni, sprzyjając tym samym propagowaniu nowej jakości – idei „otwartości szkoły wyższej”.

Przedkładając Wysokiemu Senatowi, a za Jego pośrednictwem całej społeczności akademickiej niniejszy dokument, wnoszę o podjęcie dyskusji pozwalającej na wypracowanie stosownej do czasów koncepcji rozwoju Śląskiej Akademii Medycznej.

Prof. zw. dr hab. Tadeusz Wilczok

KONCEPCJA KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU FIZJOTERAPII

Propozycje przedstawione przez JM Rektora na posiedzeniu Senatu ŚAM 29 listopada 2000

Podjęcie w Śląskiej Akademii Medycznej kształcenia na kierunku fizjoterapii jest zgodne z aktualną tendencją procesu nauczania w akademiach medycznych, odpowiadając rosnącemu zapotrzebowaniu społecznemu na kadry wyspecjalizowane w zakresie rehabilitacji i fizjoterapii klinicznej ściśle powiązanych z terapią. Krok ten jest również odpowiedzią na adresowane do rektorów akademii medycznych zalecenie Ministra Zdrowia z dnia 25.11.1999 r. w sprawie rozszerzenia oferty studiów o fizjoterapię, co – przy utrzymaniu kształcenia na tym kierunku w akademiach wychowania fizycznego – pozwoli wyszkolić odpowiednią liczbę absolwentów, niezbędnych w zreformowanym systemie służby zdrowia, znajdujących szerokie i wielostronne możliwości zatrudnienia.

Określając założenia do kształcenia fizjoterapeutów należy wykorzystać:

- minima programowe opracowane przez Światową Konferencję Fizjoterapii,
- ustalenia w zakresie programów i planów studiów przygotowane przez Europejskie Stowarzyszenie Wyższych Szkół Fizykoterapii,
- unormowania wynikające z wpisu do rejestru zawodów,
- praktykę dydaktyczną realizowaną w akademiach wychowania fizycznego i Akademii Medycznej w Warszawie.

Uwzględnienie wymienionych ustaleń stwarza możliwość opracowania optymalnego, szczegółowego planu oraz programu studiów.

- Dla zoptymalizowania procesu kształcenia fizjoterapeutów w Śląskiej Akademii Medycznej oraz zminimalizowania zagrożenia brakiem zainteresowania studiami w AWF obie uczelnie powinny podjąć współpracę w zakresie:
- przygotowania wspólnego minimum programowego zarówno w bloku przedmiotów podstawowych, jak i kierunkowych oraz zawodowych,
 - wypełnienia globalnego wymiaru godzin zajęciami fakultatywnymi, charakterystycznymi dla specyfiki uczelni,

- prawa studentów do zaliczania określonych programem bloków tematycznych czy kursów w wybranej uczelni oraz wspólnych zasad zaliczania wybranych bloków czy kursów,
- limitów i wspólnie organizowanego trybu naboru.

Jednolity w obu uczelniach program podstawowy, uzupełniony zajęciami specyficznymi dla każdej z nich, zapewni absolwentom poznanie najnowszych światowych standardów rehabilitacji oraz nowoczesnych programów profilaktyki i wielokierunkowych (medycznych oraz sportowych) możliwości fizjoterapii.

Otwierając współpracę dydaktyczną pomiędzy uczelniami stworzy się: studentom AWF dostęp do bazy klinicznej i możliwość bliższego poznania medycznych podstaw szeroko pojętej rehabilitacji, a studentom ŚAM – dostęp do zaplecza i metodyki właściwej dla rehabilitacji ruchowej.

Dydaktyczna współpraca obu uczelni otwiera też szerokie możliwości nowych dla naszej kadry nauczycieli akademickich obszarów działalności naukowo-badawczej.

Uruchomienie omawianego kierunku wymaga podjęcia wielu czynności legislacyjnych, ustaleń kompetencyjnych, jak również szczegółowych przedsięwzięć merytorycznych i organizacyjno-prawnych, a zwłaszcza:

- uzyskania akceptacji Ministra Zdrowia dla proponowanej koncepcji,
- stosownych zmian w Statucie uczelni,
- ustalenia zasad organizacyjnych naboru na studia, uwzględniających współpracę komisji ds. naboru, gwarantujących właściwą rekrutację na obu uczelniach,
- sformułowania planów i programów studiów w ramach umowy o współpracy dydaktycznej oraz określenia specyfiki prowadzonych zajęć, a także zasad wyboru przez studenta uczelni, w której będzie realizował oraz zaliczał przedmioty prowadzone w systemie bloku lub kursu,
- prawa dostępu do bibliotek w obu uczelniach,

- prawa do korzystania z pomocy materialnej wyłącznie na uczelni macierzystej,
- stworzenia przepisów regulujących wzajemne rozliczanie kosztów wynikających ze współpracy dydaktycznej,
- zmian w Regulaminie Studiów w Śląskiej Akademii Medycznej.

Proponowane rozwiązanie pozwoli jednoznacznie zdecydować o uwzględnieniu w algorytmie dotacji danej uczelni jedynie własnych studentów, a ponadto o kompetencji do wydawania i podpisywania indeksów oraz dyplomów.

Chciałbym podkreślić, że powyższe przesłanki i założenia są próbą poszukiwania nowych rozwiązań w zakresie organizacji kształcenia, stwarzając jednocześnie warunki sprzyjające rozwojowi naszej uczelni.

Prof. zw. dr hab. Tadeusz Wilczok

NOWOŚCI WYDAWNICZE ŚAM

1. Annales Societatis Doctrinae Studentium Academiae Medicae Silesiensis, nr XXVI, Katowice 2000.
2. Franek A., Franek E., Polak A.: Nowoczesna elektroterapia. Wybór zagadnień. Red. A. Franek, Katowice: ŚAM 2001.
3. Pogorzelska-Stronczak B., Paszek-Chromik B.: Zbiór wybranych określeń i rozpoznań używanych w chirurgii stomatologicznej, wyd. II. Katowice: ŚAM 2000.
4. Postępowanie w ostrym okresie urazów czaszkowo-mózgowych u dzieci. Red. P. Bażowski i M. Manderka, Katowice: ŚAM 2000.
5. Wiadomości Lekarskie 2000, tom 53, nr 9–10.
6. Wiadomości Lekarskie 2000, tom 53, nr 11–12.

Wstępny raport Zespołu Komisji Akredytacyjnej Uczelni Medycznych

z wizyty w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach

Raport niniejszy na charakter wstępny i zawiera pierwsze spostrzeżenia Zespołu Komisji Akredytacyjnej, a zatem nie jest pełną oceną realizowanych programów nauczania medycyny.

Zespół Komisji Akredytacyjnej Uczelni Medycznych, w składzie:

prof. dr hab. **Maciej Gembicki**,
prof. dr hab. **Jadwiga Mirecka**,
prof. dr hab. **Leszek Pączek**,
prof. dr hab. **Piotr Kurnatowski**,
prof. dr hab. **Andrzej Dąbrowski**,

spotkał się z JM Rektorem Akademii Medycznej w Katowicach, prof. zw. dr. hab. **Tadeuszem Wilczokiem**, prorektorem do spraw dydaktyki prof. dr. hab. **Antonim Dyduchem** oraz dziekanami obu wydziałów lekarskich: prof. dr. hab. **Janem Duławą** i prof. dr. hab. **Lechem Polońskim**.

Ponadto Zespół odbył rozmowy z prodziekanami odpowiedzialnymi za sprawy kształcenia studentów, kierownikami zajęć z wybranych nauk podstawowych oraz klinicznych, sekretarzem Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej, kierownikiem Studiów Doktoranckich, przedstawicielami adiunktów, asystentów oraz studentów z obu wydziałów. Zespół wizytował wskazane przez władze uczelni katedry, zakłady i kliniki, Bibliotekę Główną i wydziałowe oraz domy akademickie. Zgodnie z tradycją postępowania zespołu wizytującego uczelnię, pragniemy podzielić się z Panem Rektorem i społecznością akademicką następującymi obserwacjami i przemyśleniami.

Wydział Lekarski w Katowicach

W zakresie działań edukacyjnych Zespół Komisji Akredytacyjnej pragnie z uznaniem podkreślić:

- Wypracowanie modelu kształcenia w systemie mistrz-uczeń, gdzie jeden nauczyciel opiekuje się jednym lub dwoma studentami.
- Uprofilowanie kliniczne przedmiotów, takich jak: biochemia, anatomia prawidłowa i patofizjologia.
- Wprowadzenie wykładów integrujących nauki podstawowe z dyscyplinami klinicznymi w ramach pod-

staw medycyny klinicznej oraz próby integracji poziomej pomiędzy przedmiotami nauczanyymi na tym samym roku.

- Zapewnienie porównywalności kształcenia w zakresie głównych dyscyplin klinicznych dzięki przechodzeniu studentów przez kolejne jednostki uczestniczące w nauczaniu.
- Pełną determinację, z jaką wydział przechodzi na system egzaminów testowych, przy współpracy z Pracownią Efektów Edukacyjnych.
- Próby uzyskania informacji zwrotnej od studentów poprzez anonimowe ankiety stosowane na koniec zajęć w niektórych przedmiotach.
- Fakt udostępnienia studentom na początku zajęć szczegółowych programów przedmiotów wraz z regulaminem ich zaliczania.
- Egzekwowanie umiejętności praktycznych poprzez rejestrację wykonanych zabiegów podczas ćwiczeń z interny, chirurgii oraz ginekologii i położnictwa.

Zespół Komisji Akredytacyjnej pragnie podkreślić istnienie bardzo dobrej bazy lokalowej dla procesu dydaktycznego. W wizytowanych katedrach nauk podstawowych i klinikach zwrócono uwagę na dobre wyposażenie w środki techniczne i audiowizualne, zainteresowani studenci mają dostęp do komputerów. Daje się zauważyć wysiłek włożony w odremontowanie całych budynków, pracowni i innych pomieszczeń dydaktycznych, co przyczyniało się do podniesienia ich standardów. Śląskie Centrum Dziecka i Matki dysponuje bazą o wysokim standardzie światowym.

Biblioteka Główna i jej filie wydziałowe dysponują wystarczającą liczbą miejsc czytelniczych oraz stanowisk komputerowych.

Jednocześnie Zespół Komisji Akredytacyjnej pragnie zwrócić uwagę na elementy dotyczące procesu dydaktycznego, wymagające dalszych działań ze strony władz wydziału i uczelni, takich jak:

- Niejasno sprecyzowaną ogólną koncepcję kształcenia, która wydaje się być utożsamiana z programami poszczególnych przedmiotów.
- Brak opublikowanego całościowego programu studiów.
- Pogłębienie integracji pomiędzy różnymi przedmiotami oraz weryfikacja treści programowych pod kątem zbędnych powtórzeń.
- Brak w aktualnym programie wydziału zajęć fakultatywnych, chociaż Zespół został poinformowany o zamiarach wprowadzenia zajęć tego typu jeszcze w bieżącym roku.
- Brak udziału studentów w kształtowaniu programu nauczania i wpływu na przebieg procesu dydaktycznego oraz podejmowania decyzji dotyczących spraw bytowych.
- Brak opracowanego systemu ECTS i zorganizowanej przez uczelnię wymiany zagranicznej studentów.
- Fakt, że formalna ocena procesu dydaktycznego przez studentów dokonywana jest tylko sporadycznie.
- Brak systemu podnoszenia kwalifikacji pedagogicznych nauczycieli akademickich.

Niepokój Zespołu Komisji Akredytacyjnej budzi:

- brak obsady samodzielными pracownikami nauki kierowniczych stanowisk w 7 jednostkach, co wymaga jak najszybszej zmiany sytuacji.

Wydział Lekarski w Zabrze

W odniesieniu do działań edukacyjnych Zespół Komisji Akredytacyjnej podkreśla z uznaniem:

- Fakt powołania przez wydział Komisji Programowej, w skład której wchodzi zarówno przedstawiciele nauk podstawowych, przedklinicznych, jak i klinicznych.
- Interesującą inicjatywę dydaktyczną w postaci kształcenia w systemie mistrz-uczeń. Pozwala ona na wyselekcjonowanie bardzo dobrych studentów i stwarza im możliwości pogłębienia wiedzy w danej dyscyplinie, a nawet przygotowuje do prowadzenia pracy naukowej.

- Dobrze opracowane i udostępnione studentom programy z poszczególnych przedmiotów oraz regulaminy ich zaliczania.
- Próby wprowadzania problematyki klinicznej do nauczania przedmiotów podstawowych, jak również wspomaganie ich nauczania przez nowoczesne środki przekazu.
- Zapewnienie porównywalności kształcenia w głównych dyscyplinach klinicznych dzięki przechodzeniu studentów przez kolejne jednostki uczestniczące w nauczaniu.
- Sposób praktycznego kształcenia w zakresie ginekologii i położnictwa na stażach zamkniętych, w którym znalazły zastosowania wzorcowe rozwiązania wzajemnych relacji na linii student–pacjentka.
- Łatwość kontaktów studentów z władzami dziekańskimi i zrozumienie wykazywane dla ich problemów.
- Przechodzenie wydziału z determinacją na system egzaminów testowych ze wszystkich przedmiotów, przy współpracy z uczelnianą Pracownią Badania Efektów Edukacyjnych.

Podkreślenia wymaga fakt, że wydział dysponuje dobrą bazą lokalową, jednak rozproszoną na znacznym obszarze. Dzięki korzystnej lokalizacji akademików i właściwej organizacji zajęć proces dydaktyczny przebiega sprawnie. Przedstawione do wizytacji kliniki stwarzają warunki do znakomitego nauczania. Klinika Kardiochirurgii imponuje wyposażeniem w środki techniczne i

światowym poziomem usług medycznych.

Biblioteka Główna, jak również jej filie wydziałowe dysponują wystarczającą liczbą miejsc czytelniczych i stanowisk komputerowych.

Zespół Komisji Akredytacyjnej pragnie jednakże zwrócić uwagę na elementy związane z procesem dydaktycznym, które wymagają dalszych działań ze strony władz wydziału i uczelni:

- Brak wyraźnie sprecyzowanej i opracowanej przez całą społeczność akademicką koncepcji kształcenia, która bywa utożsamiana z programami poszczególnych przedmiotów.
- Brak opublikowanego całościowego programu studiów.
- Brak udziału studentów w kształtowaniu programu nauczania.
- Brak kursów fakultatywnych zdefiniowanych jako obowiązkowe zajęcia o zróżnicowanej tematyce do wyboru.
- Niewystarczającą integrację pomiędzy nauczanyimi przedmiotami.
- Brak systemu ECTS i zorganizowanej przez uczelnię wymiany studenckiej z ośrodkami zagranicznymi.
- Niedostatek oceny procesu dydaktycznego przez studentów. Ankiety studenckie wypełniane są sporadycznie i wyrywkowo.
- Korekta liczby godzin praktyk, która jest niezgodna z zaleceniami Ministerstwa Zdrowia.
- Brak systemu podnoszenia kwalifikacji pedagogicznych nauczycieli akademickich.

Zespół Komisji Akredytacyjnej podkreśla:

- brak samodzielnych pracowników nauki na stanowiskach kierowniczych w 5 jednostkach, wskazując na potrzebę jak najszybszej zmiany tej sytuacji.

Uwagi końcowe

Na zakończenie niniejszego raportu Zespół Komisji Akredytacyjnej pragnie podkreślić ogrom zamierzeń inwestycyjnych przedstawionych zarówno przez JM Rektora, jak i władze wydziałów. Wyrażamy podziękowanie JM Rektorowi Tadeuszowi Wilczokowi oraz zespołom pracowników uczestniczącym w organizacji naszej wizyty za stworzenie świetnych warunków pracy, czyniących ją nie tylko bardziej efektywną, ale też i przyjemną.

Pełne sprawozdanie zawierające całościową ocenę danych zawartych w kwestionariuszu i wniosków z wizytacji w tutejszej Akademii Medycznej zostanie przygotowane w możliwie jak najkrótszym czasie i po ustosunkowaniu się do niego przez Władze Uczelni podjęte zostaną dalsze działania związane z przyznaniem akredytacji.

Członkowie Zespołu Wizytującego:

prof. dr hab. Maciej Gembicki

prof. dr hab. Jadwiga Mirecka

prof. dr hab. Leszek Pączek

prof. dr hab. Piotr Kurnatowski

prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski

Katowice 23.11.2000

* * * * *

Zespół Komisji Akredytacyjnej Uczelni Medycznych, przebywający w ŚAM w dniach od 20 do 23 listopada br. dokonał oceny funkcjonowania obu naszych wydziałów lekarskich. W ciągu czterech dni Zespół spotykał się nie tylko z władzami rektorskimi i dziekańskimi oraz nauczycielami akademickimi – koordynatorami kształcenia w zakresie nauk podstawowych i klinicznych oraz przedstawicielami adiunktów i asystentów, ale również ze studentami oraz słuchaczami Studium Doktoranckiego naszej uczelni.

Bardzo ważne punkty programu pracy Zespołu stanowiły wizyty w zakła-

dach i klinikach obu wydziałów ŚAM. W Katowicach były to: Katedra i Zakład Histologii i Embriologii, Katedra Farmakologii i Zakład Farmakologii Klinicznej, Katedra i Zakład Medycyny Sądowej, Katedra Patofizjologii, Zakład Biochemii Ogólnej i Klinicznej, Pracownia Badań Efektów Edukacyjnych, Katedra i Klinika Gastroenterologii, Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Klinika Pediatrii oraz Klinika Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka. Natomiast w Zabrze wizytowano: Katedrę i Zakład Ogólnej Biologii Lekarskiej, Katedrę i Zakład Chemii, Zakład Biochemii Ogólnej, Katedrę i

Zakład Mikrobiologii i Immunologii, Katedrę i Zakład Farmakologii, Katedrę i Klinikę Hematologii Dziecięcej i Chemioterapii, Katedrę i Klinikę Chorób Wewnętrznych i Diabetologii, Katedrę i Klinikę Ftizjopneumonologii oraz Katedrę i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii.

Komisja odwiedziła także biblioteki – Główną w Katowicach oraz wydziałowe w Ligocie, Zabrze i Rokietnicy. W ostatnim dniu pobytu w Akademii Zespół Akredytacyjny ponownie spotkał się z władzami ŚAM oraz z radami programowymi obu wydziałów. (Red.)

Z OBRAD SENATU

25 października 2000

- Nadano tytuł doktora honoris causa Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach **prof. zw. dr. hab. Rudolfowi Klimkowi** (uchwała nr 92/2000).
- Nadano status profesora wizytującego w zakresie farmakologii na rok akademicki 2000/2001 **prof. dr. Richardowi M. Kostrzewie** z East Tennessee State University, College of Medicine – USA (uchwała nr 93/2000).
- Wyrażono zgodę na skierowanie przez rektora do ministra zdrowia wniosków o mianowanie na stanowiska profesora zwyczajnego ŚAM:
 - prof. dr. hab. Henryka Majchrzaka** (uchwała nr 94/2000);
 - prof. dr. hab. Ryszarda Mrówki** (uchwała nr 95/2000).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na stanowiska kierowników:
 - prof. dr. hab. Andrzeja Więcka** w Katedrze i Klinice Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 96/2000);
 - dr. hab. n. med. Antoniego Węgla** w Zakładzie Zdrowia Publicznego Katedry Medycyny Środowiskowej Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 97/2000);
 - dr. hab. n. med. Piotra Knapika** w Katedrze Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 98/2000);
 - dr. hab. n. med. Wandy Romaniuk** **prof. nadzw. ŚAM** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chorób Oczu Wydziału Farmaceutycznego w Sosnowcu (uchwała nr 99/2000).
- Wprowadzono zmiany i uzupełnienia do ustalonych uchwałą nr 81/2000 Senatu Śląskiej Akademii Medycznej z dnia 30 czerwca 2000 roku zasad realizacji zajęć dydaktycznych na rok akademicki 2000/2001 w sposób następujący:

a) w pkt. III ust. 3 dodaje się:

- 30 godzin dla lektorów Studium Języków Obcych Wydziału Lekarskiego w Zabrze uczestniczących w działalności Ośrodka Pracy Samodzielnej przy ww. Studium, jeżeli to uczestnictwo realizowane jest w cza-

sie przekraczającym pensum dydaktyczne określone w pkt. I ust. 2.

b) zmienia się brzmienie pkt. IV ust. 3 ppkt 7:

7) ćwiczenia kliniczne ze stomatologii wieku rozwojowego i ortodoncji oraz zajęć prowadzonych w systemie leczenia ambulatoryjnego z chirurgii stomatologicznej na V roku studiów w grupach 3-osobowych (uchwała nr 100/2000).

• Utworzono na Wydziale Lekarskim w Zabrze Katedrę i Klinikę Medycyny Ratunkowej (uchwała 101/2000).

29 listopada 2000

• Zaopiniowano pozytywnie powołanie na stanowiska kierowników:

prof. dr. hab. Stefana Kossmanna w Kolegium Kształcenia Poddyplomowego Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 102/2000);

prof. dr. hab. Jan Duławy w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych i Metabolicznych Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 103/2000);

dr. hab. n. med. Damiana Kusza w Katedrze i Klinice Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 104/2000);

dr. hab. n. med. Stanisława Skrzewskiego w Katedrze i Zakładzie Radiologii Lekarskiej i Radiodiagnostyki Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 105/2000).

• Zaakceptowano „Kierunkowe założenia koncepcji rozwoju Śląskiej Akademii Medycznej na lata 2001–2010” i upoważniono rektora do podjęcia stosownych działań zmierzających do ich wdrożenia (uchwała nr 106/2000).

• Zaakceptowano koncepcję kształcenia na kierunku fizjoterapia i upoważniono rektora do podjęcia kroków formalno-prawnych zmierzających do uruchomienia w roku akademickim 2001/2002 wyżej wymienionego kierunku (uchwała nr 107/2000).

• Wyrażono zgodę na:

a) zawarcie przez Śląską Akademię Medyczną w Katowicach z BERLO Pomorskim Towarzystwem Leasingowym S.A. oraz Akademickim Centrum Medycznym Śląskiej Akademii

Medycznej S.A. generalnej umowy leasingu oraz umów jej towarzyszących, mających na celu przeprowadzenie inwestycji w postaci budowy Akademickiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach;

b) ustanowienie przez Śląską Akademię Medyczną w Katowicach na rzecz BERLO Pomorskiego Towarzystwa Leasingowego S.A. prawa użytkowania nieruchomości objętej księgą wieczystą Kw. 11809 prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Zabrze, na którą składają się działki oznaczone numerami 122/24 i 123/24, do której na mocy aktu notarialnego (Repertorium A nr 4459/97) sporządzonego w dniu 25 kwietnia 1997 r. w Kancelarii Notarialnej z siedzibą w Gliwicach przy ul. 1 Maja 13, Akademia posiada prawo użytkowania wieczystego terenu oraz prawo własności obiektów nie zakończonej inwestycji pod nazwą „Budowa Szpitala Zabrze – Gliwice”;

c) dokonanie na rzecz BERLO Pomorskiego Towarzystwa Leasingowego S.A. cesji decyzji nr 254/99 z dnia 20 kwietnia 1999 r. wydanej na rzecz Akademii przez Prezydenta Miasta Zabrze, stanowiącej zezwolenie na budowę Akademickiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej w oparciu o zatwierdzony projekt budowlany;

dokonanie na rzecz BERLO Pomorskiego Towarzystwa Leasingowego S.A. odpłatnego przeniesienia praw do projektu budowlanego Akademickiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej;

d) ustanowienie na posiadanych przez Akademię akcjach spółki akcyjnej Akademickie Centrum Medyczne Śląskiej Akademii Medycznej S.A. w Katowicach zastawu na rzecz BERLO Pomorskiego Towarzystwa Leasingowego S.A. (uchwała nr 108/2000).

• Wyrażono zgodę na nabycie przez Akademię nieruchomości położonej w Katowicach przy ul. Warszawskiej 14, byłej Centrali Banku Śląskiego S.A. (uchwała nr 109/2000).

- Przekształcono Katedrę i Zakład Patofizjologii i Endokrynologii Wydziału Lekarskiego w Zabrze w Katedrę Patofizjologii i Endokrynologii oraz Zakład Patofizjologii (uchwała nr 110/2000).
- Utworzono w ramach Katedry Patofizjologii i Endokrynologii Klinikę Endokrynologii (uchwała nr 110/2000).
- Zatwierdzono warunki i tryb kierowania za granicę nauczycieli akademickich i pracowników nie będących nauczycielami akademickimi Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób (uchwała nr 111/2000).

WYBORY w Oddziale Katowickim Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej

W dniu 19 września 2000 roku odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze Oddziału Katowickiego Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej (PTIDiK). Skład nowego Zarządu Oddziału na kadencję 2000/2002 przedstawia się następująco:

Prezes: dr hab. n. med. **Zdzisława Kondera-Anasz**

Wiceprezes: dr hab. n. med. **Wojciech Król**

Sekretarz: dr n. med. **Anna Mertas**

Skarbnik: mgr **Aleksandra Mielczarek-Palacz**

Członek: dr n. przyr. **Maria Rudy**

Komisja Rewizyjna: dr **Zenon Czuba**, dr **Alicja Ekiel**, dr **Ewa Kozarska-Samek**.

Siedzibą Zarządu Oddziału Katowickiego PTIDiK jest Zakład Immunologii i Serologii ŚAM (ul. Raciborska 15, 40-074 Katowice, tel. 251-64-61, wewn. 238, 254).

Wszystkich zainteresowanych immunologią kliniczną i doświadczalną serdecznie zapraszamy do współpracy.

Dr hab. Zdzisława Kondera-Anasz

Z RAD WYDZIAŁÓW

WYDZIAŁ LEKARSKI W ZABRZU

19 października 2000

Doktoraty

Dorota MANGOLD: *Ocena kliniczna i mikroskopowa licówek z materiału kompozytowego zastosowanych w leczeniu zaburzeń rozwojowych i przebarwień twardych tkanek zębów u pacjentów młodocianych. (Obserwacje 5-letnie).* (praca wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Maria Gachowska

Recenzenci:

prof. dr hab. Stanisław Suliborski (AM Łódź)

dr hab. Antoni Karasiński, prof. nadzw. ŚAM

Tomasz PITSCH: *Molekuła sI-CAM-1 w chorobach atopowych.* (praca wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Barbara Rogala, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Piotr Kuna (AM Łódź)

dr hab. Ryszard Szkilnik, prof. nadzw. ŚAM

Przemysław RUTKOWSKI: *Czy polimorfizm genu syntazy tlenu azotu wpływa na rozwój przewlekłej niewydolności nerek.* (praca wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Władysław Grzeszczak

Recenzenci:

prof. dr hab. Władysław Sułowicz (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Ewa Żukowska-Szczuchowska

Ewa STOCHEL: *Ilościowa ocena rysów twarzy na fotografiach u pacjentów z całkowitym jednostronnym i obustronnym rozszczepem podniebienia pierwotnego i wtórnego.* (praca wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Agnieszka Pisulska-Otremba, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Grażyna Śmiech-Słomkowska (AM Łódź)

dr hab. Stefan Baron

Barbara WONSCHIK: *Wpływ dwu różnych uszczelniających gutaperki na jakość wypełnień kanałów i wyniki leczenia endodontycznego w świetle własnych obserwacji klinicznych.* (praca wyróżniona)

Promotor:

prof. dr hab. Maria Gachowska

Recenzenci:

prof. dr hab. Janina Stopa (AM Poznań)

dr hab. Agnieszka Pisulska-Otremba, prof. nadzw. ŚAM

9 listopada 2000

Doktoraty

Renata KOZIEJKO: *Wpływ polimorfizmu genetycznego apolipoproteiny E na stężenie lipidów u chorych w schyłkowej niewydolności nerek leczonych dializami.*

Promotor:

prof. dr hab. Olgierd Smoleński (WSS im. L. Rydygiera Kraków)

Recenzenci:

dr hab. Marian Kuczera

prof. dr hab. Ewa Żukowska-Szczuchowska

Lidia TOMANEK: *Wpływ zakażeń na liczbę limfocytów B i ich subpopulacji CD5+ i CD23+ u noworodków donoszonych.*

Promotor:

prof. dr hab. Urszula Godula-Stuglik

Recenzenci:

prof. dr hab. Walentyna Iwaszko-Krawczuk (AM Białystok)

prof. dr hab. Danuta Sońta-Jakimczyk

Ewa URBAŃSKA: *Wybrane wskaźniki biochemiczne w zakażeniach i zespole uogólnionej reakcji zapalnej u dzieci operowanych z powodu wad serca.* (praca wyróżniona)

Promotor:

dr hab. Janusz Skalski, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Ryszard Lauterbach (CM UJ Kraków)

dr hab. Piotr Knapik

WYDZIAŁ LEKARSKI W KATOWICACH

19 października 2000

Doktoraty

Jolanta BIERNAT: *Wpływ dizopiramidu na funkcję skurczową i rozkur-*

czową lewej komory u pacjentów z pierwotną kardiomiopatią przerostową z zawężaniem drogi odpływu.

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Mandecki

Recenzenci:

prof. dr hab. Michał Tendera

prof. dr hab. Jacek Dubiel (CM UJ Kraków)

Katarzyna ŁAPA: *Erytropoetyne-mia u chorych z rakiem płuc.*

Promotor:

prof. dr hab. Franciszek Kokot

Recenzenci:

dr hab. Sławomira Kyrz-Krzemiń

prof. dr hab. Michał Pirożyński (IGiCP Warszawa)

Janusz MANDERLA: *Ocena narażenia środowiskowego na wybrane metale ciężkie kobiet w okresie okołoporodowym na Ziemi Cieszyńskiej.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Kwapuliński

Recenzenci:

prof. dr hab. Janina Moniuszko-Jakoniuk (AM Białystok)

prof. dr hab. Kazimierz Kamiński

Maria NIEMIEC: *Wpływ odchudzania na oś leptyna-neuropeptyd Y u osób otyłych.*

Promotor:

prof. dr hab. Franciszek Kokot

Recenzenci:

prof. dr hab. Eugeniusz Kucharz

prof. dr hab. Ida Kinalska (AM Białystok)

Barbara SZWEJ-BAR: *Dr Edward Hanke (1895–1975) lekarz, patriota, humanista, działacz społeczny i narodowy. (praca wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Eugeniusz Kucharz

Recenzenci:

dr hab. Marek Paździora (Uniw. Śl. Katowice)

prof. dr hab. Stanisław Luft (Warszawa)

16 listopada 2000

Doktoraty

Michał DYACZYŃSKI: *Wpływ immunosupresji FK-506 na zaburzenia metaboliczne wątroby szczura wywołane jej niedokrwieniem i reperfuzyją.*

Promotor:

prof. dr hab. Stanisław Kuśmierski

Recenzenci:

prof. dr hab. Wojciech Witkiewicz (AM Wrocław)

dr hab. Janusz Konecki, prof. nadzw. ŚAM

Krzysztof JĘDROSZ: *Wpływ przewlekłej mocznicy na wybrane parametry biochemiczne i histochemiczne nerki szczura uszkodzonej niedokrwieniem i reperfuzyją.*

Promotor:

prof. dr hab. Stanisław Kuśmierski

Recenzenci:

prof. dr hab. Stanisław Zieliński (PAM Szczecin)

prof. dr hab. Marcin Kamiński

Aleksandra OPIELKA-PAWLAK: *Cechy osobowościowe u chorych z nadczynnością tarczycy w stanie eutyreozy oraz u chorych z zaburzeniami nerwicowymi.*

Promotor:

dr hab. Irena Krupka-Matuszczyk

Recenzenci:

prof. dr hab. Irena Heszen-Niejodek (Uniw. Śl. Katowice)

prof. dr hab. Wojciech Gruszczyński (WAM Łódź)

Tomasz WALUŚ: *Wpływ doksazocyny na zmiany stężenia potasu w surowicy wywołane wysiłkiem fizycznym u chorych z terminalną niewydolnością nerek.*

Promotor:

dr hab. Michał Nowicki

Recenzenci:

prof. dr hab. Ewa Żukowska-Szczechowska

dr hab. Jolanta Małyszko (AM Białystok)

Adam ZAKRZEWSKI: *Ocena toksycznego działania sewofluranu na hepatocyty królika.*

Promotor:

prof. dr hab. Anna Dyaczyńska-Herman

Recenzenci:

dr hab. Janusz Konecki, prof. nadzw. ŚAM

prof. dr hab. Roman Szulc (AM Poznań)

Krystyna ZAŁUCZKOWSKA-MARCELA: *Badanie przepływu krwi w tętnicy środkowej siatkówki metodą ultrasonografii dopplerowskiej oraz zmian morfologicznych tarczy nerwu wzrokowego u chorych na jaskrę pierwotną otwartego kąta. (praca wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Ariadna Gierrek-Łapińska

Recenzenci:

prof. dr hab. Janusz Czajkowski (Inst. Centrum Zdrowia Matki Polki Łódź)

prof. dr hab. Roman Goś (AM Łódź)

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY W SOSNOWCU

29 czerwca 2000

Doktoraty

Przemysław FOCHTMAN: *Zastosowanie metod ekotoksykologicznych w biomonitoringu toksykologicznym środowiska wodnego.*

Promotor:

dr hab. Artur Stojko, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Antoni Deryło

prof. dr hab. Jan K. Ludwicki (PZH Warszawa)

Adam STOLARCZYK: *Aktywność biologiczna produktów przemian wybranych wielofenoli w środowisku zasadowym.*

Promotor:

dr hab. Jan Burczyk, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Włodzimierz Bialik

dr hab. Zbigniew Janeczko (CM UJ Kraków)

28 września 2000

Doktoraty

Jolanta LODOWSKA: *Dynamika zmian profilu kwasów tłuszczowych w lipidach komórek Chlorella vulgaris hodowanych synchronicznie.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Wilczok

Recenzenci:

prof. dr hab. Józef Śliwiok (Uniw. Śl. Katowice)

dr hab. Jan Burczyk, prof. nadzw. ŚAM

Eleonora WCISŁO: *Ocena środowiskowych i zdrowotnych zagrożeń na obszarach dużych miast Górnego Śląska.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Dutkiewicz (IMP Łódź)

Recenzenci:

prof. dr hab. Janina Moniuszko-Jakoniuk (AM Białystok)

prof. dr hab. Jerzy Kwapuliński

Uchwała Senatu ŚAM nr 111/2000, dotycząca warunków i trybu kierowania za granicę nauczycieli akademickich i pracowników nie będących nauczycielami akademickimi w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób.

§1

O wyjazd za granicę mogą ubiegać się nauczyciele akademicki i pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi, zwani dalej osobami wyjeżdżającymi za granicę w celach:

- 1) prowadzenia badań naukowych,
- 2) szkoleniowych na:
 - a) studia doktoranckie,
 - b) studia podyplomowe,
 - c) staże habilitacyjne,
 - d) staże naukowe oraz specjalizacje zawodowe,
 - e) kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe,
 - f) seminaria naukowe,
- 3) prowadzenia wykładów,
- 4) udziału w sympozjach, kongresach, zjazdach.

§2

Z osobą wyjeżdżającą za granicę w celach, o których mowa w §1 pkt. 1 i 2, Akademia zawiera umowę precyzującą wzajemne zobowiązania.

§3

Uczestnicy studiów doktoranckich, studiów podyplomowych i staży habilitacyjnych mogą być kierowani za granicę wyłącznie w celach naukowych związanych z przygotowaniem pracy doktorskiej czy habilitacyjnej za zgodą opiekuna naukowego, kierownika jednostki organizacyjnej i prorektora ds. nauki. Akademia nie ponosi kosztów tego typu wyjazdów.

§4

Osoby wyjeżdżające za granicę w celu prowadzenia badań naukowych, na studia podyplomowe, staże naukowe, specjalizacje zawodowe, kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe mogą otrzymać urlop szkoleniowy na okres nie przekraczający 1 roku. W wyjątkowo uzasadnionych wypadkach okres ten może być przedłużony, nie więcej jednak niż do kolejnych 12 miesięcy.

§5

Czas pobytu osoby wyjeżdżającej poza granicę kraju jest uzależniony od

O WYJAZDACH ZAGRANICZNYCH

środka komunikacji i liczy się następująco:

- 1) komunikacja lądowa – od chwili przekroczenia granicy polskiej w drodze za granicę do chwili przekroczenia granicy polskiej w drodze powrotnej do kraju,
- 2) komunikacja lotnicza – od chwili startu samolotu w drodze za granicę z ostatniego lotniska w kraju do chwili lądowania samolotu w drodze powrotnej na pierwszym lotnisku w kraju,
- 3) komunikacja morska – od chwili wyjścia statku (promu) z portu polskiego do chwili wejścia statku (promu) w drodze powrotnej do portu polskiego.

§6

Każde przedłużenie umownego terminu urlopu szkoleniowego w rozumieniu §4 wymaga uregulowania w postaci aneksu do umowy, popartego potwierdzeniem od organizatora pobytu.

§7

Decyzję o przyznaniu urlopu szkoleniowego lub jego przedłużeniu podejmuje prorektor ds. nauki.

§8

Osobie wyjeżdżającej za granicę na czas nie przekraczający 1 miesiąca Akademia udziela płatnego urlopu szkoleniowego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.

§9

Osobie wyjeżdżającej za granicę na czas przekraczający 1 miesiąc (do 12 miesięcy) Akademia udziela płatnego urlopu szkoleniowego w wysokości 15% wynagrodzenia obliczonego według zasad obowiązujących przy udzielaniu urlopu wypoczynkowego, w okresach miesięcznych.

§10

Warunkiem ubiegania się ponownie o wyjazd powyżej 1 miesiąca jest przepracowanie po powrocie w Akademii co najmniej 12 miesięcy.

§11

Wyjazdy pracowników Akademii w charakterze „wizytującego profesora” i „wizytującego doktora habilitowanego” mogą mieć miejsce wyłącznie w ramach urlopu bezpłatnego i trwać nie dłużej niż 12 miesięcy oraz odbywać się nie częściej niż 1 raz na 3 lata, a nadto nie mogą pociągać skutków finansowych dla Akademii.

§12

Świadczenia przyznane przez Akademię mogą być wstrzymane, a dotychczas wypłacone podlegać będą zwrotowi w przypadku:

- 1) niepodjęcia pracy w Śląskiej Akademii Medycznej w terminie ustalonym w umowie,
- 2) odwołania do Polski, spowodowanego niedostatecznymi postępami w nauce lub badaniach naukowych zawnionych przez osobę skierowaną,
- 3) naruszenia norm prawnych w Polsce lub za granicą.

§13

Osobie przebywającej za granicą, o której mowa w §1, zalicza się czas pobytu za granicą do okresu zatrudnienia w kraju, od którego zależą uprawnienia pracownicze, pod warunkiem powrotu do Akademii w terminie ustalonym w umowie.

§14

Osoby wyjeżdżające za granicę w celach, o których mowa w §1 i 11, zobowiązane są do wykupienia polisy ubezpieczeniowej w zakresie podstawowym.

§15

Osobie wyjeżdżającej przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu z dworca i do dworca kolejowego, autobusowego, portu lotniczego lub morskiego oraz usług bagażowych w wysokości jednej diety w miejscowości docelowej za granicą oraz każdej innej miejscowości, w której pracownik korzystał z noclegu.

§16

Ryczałt nie przysługuje, jeżeli nie zachodzi potrzeba dojazdu, gdy z uwagi na rozkład lotu pracownik nie opuszcza lotniska.

§17

Środek transportu właściwy do odbycia podróży służbowej określa pracodawca według najtańszych środków lo-

komocji (tj. autokar, pociąg, samochód, samolot – głównie bilety PEX, tańsze o ok. 50%).

§18

W przypadku odbycia podróży służbowej prywatnym samochodem przysługuje zwrot kosztów w wysokości ceny biletu kolejowego II klasy pociągu pospiesznego (bez opłat za miejsce sypialne) najkrótszą trasą przejazdu koleją do miejscowości docelowej.

§19

W sprawach szczegółowych nie uregulowanych niniejszym regulaminem, decyzję podejmuje prorektor ds. nauki.

§20

1. Przy planowaniu delegacji zagranicznych płatnych z funduszy prac

własnych i statutowych, należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) finansowanie kosztów wyjazdu może dotyczyć jedynie osób biorących czynny udział w kongresie, sympozjum, zjeździe, konferencji,
- 2) temat prezentacji musi być związany z tematem realizowanej pracy badawczej,
- 3) nie są pokrywane wydatki związane z kosztami diet,
- 4) koszt delegacji zagranicznej nie może przekroczyć 15% funduszy przyznanych na realizację prac badawczych w danym roku budżetowym.

W ramach tej kwoty wysokość funduszy przeznaczonych na wyjazd ostatecznie zatwierdza prorektor ds. nauki.

2. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą wyjazdów finansowanych z innych źródeł pozyskanych poza Akademią.

§21

Delegacje zagraniczne będą rozliczane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 grudnia 1999 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących osobom wyjeżdżającym z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 105, poz.1204) – zgodnie z planem wydatków, uwzględniając wytyczne ujęte w Uchwale Senatu Śląskiej Akademii Medycznej.

SPRAWY KADROWE

STANOWISKA I TYTUŁY

Stanowisko profesora zwyczajnego

Prof. dr hab. n. med. Henryk MAJCHRZAK (od 1 XII 2000)
Prof. dr hab. n. med. Ryszard MRÓWKA (od 1 XII 2000)

Stopień naukowy doktora habilitowanego

Dr Wojciech PLUSKIEWICZ (od 30 X 2000)
Dr Andrzej WOJTYCZKA (od 30 X 2000)
Dr Ewa ZIÓŁKO (od 30 X 2000)

Zmiany na stanowiskach kierowniczych

Dr hab. n. med. Wanda ROMANIUK, prof. nadzw. ŚAM (od 1 XI 2000 do 31 X 2005) – kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób Oczu
Prof. dr hab. n. med. Andrzej WIĘCEK (od 1 XI 2000 do 31 X 2005) – kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii
Dr hab. n. med. Antoni WĘGIEL (od 1 XI 2000 do 31 X 2005) – kierownik Zakładu Zdrowia Publicznego
Dr hab. n. med. Piotr KNAPIK (od 1 XI 2000 do 31 X 2005) – kierownik Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Lekarskiego w Zabrze

NAGRODY JUBILEUSZOWE

(listopad – grudzień)

40-lecie

Inż. Waldemar BRAJLICH
Dr Irena DZIEŻA-LALOWICZ
Dr Władysława KARMAŃSKA
Zygfryd KARWOT
Ryszard ŁADYŻYŃSKI
Prof. dr hab. Ryszard MRÓWKA
Dr Beata NOWAK
Mieczysław STACHAŃCZYK

35-lecie

Dr Witold CHOCIŁOWSKI
Eryka MILINIEWICZ
Prof. dr hab. Władysław ROKICKI
Artur SROKA
Władysława TRAMER
Krystyna WEBER

30-lecie

Dr Irena AXENTI
Dr Renata MASALSKA
Celina PALKA
Elżbieta PODSIADŁO
Teresa ROSA

25-lecie

Aniela BARON
Janina BEM-SYNOWIEC

Elżbieta DĄBROWSKA
Inż. Edyta MAJCHRZAK
Inż. Halina MAŁECKA
Dr Henryka MAZUR-ZIELIŃSKA
Dr Ewa MOTTA
Krystyna MROWIEC
Mgr Krzysztof NOGA
Grażyna ORŁOWSKA
Maria PUPECKA
Danuta RADOMSKA
Dr Zygmunt SZWED
Mgr Irena TATARUCH

20-lecie

Dr Grzegorz BAJOR
Dr hab. Stefan BARON
Dr Janusz BURSA
Dr Piotr KOSSOWSKI
Anna MAJEWSKA
Irena MIKOŚ
Elżbieta PALUSIŃSKA
Renata PTASIŃSKA
Piotr SOBEL
Janina SOLARZ
Dr Małgorzata SZKUTNIK
Iwona SZMIELEW
Lucjan SZOŁTYSIK
Dr Marta ŚLIMOK

PREZENTACJE KLINIK I ZAKŁADÓW

**GÓRNOŚLĄSKIE CENTRUM ZDROWIA DZIECKA
I MATKI W KATOWICACH**

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 6 Śląskiej Akademii Medycznej – Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki w Katowicach Ligocie został stworzony z myślą o dzieciach i ich problemach zdrowotnych. Po wielu latach budowy, w jubileuszowym roku 2000 oddano do użytku 10-kondygnacyjny budynek i szpital mógł podjąć świadczenie najwyższej jakości pełnoprofilowych i kompleksowych usług zdrowotnych dla dzieci. Stało się to możliwe dzięki decyzjom JM Rektora, prof. dr. hab. Tadeusza Wilczoka o przeniesieniu do nowego obiektu akademickich klinik. Były to kolejno: Klinika Neurologii Wieku Rozwojowego, Klinika Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej, Klinika Pediatrii, Klinika Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka, Klinika Chirurgii Dziecięcej oraz Klinika Kardiologii Dziecięcej. W nowym roku akademickim dołączyła także Klinika Kardiologii Dziecięcej.

W ramach Katedry i Kliniki Pediatrii, której kierownikiem jest prof. dr. hab. n. med. **Elżbieta Marszał**, działają: Klinika Neurologii Wieku Rozwojowego, Klinika Pediatrii oraz Klinika Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka.

Klinika Neurologii Wieku Rozwojowego (kierownik: prof. dr. hab. **Elżbieta Marszał**). Klinika jest jedyną placówką pionu pediatrycznego w województwie śląskim, prowadzącą w pełni kompleksową diagnostykę i terapię schorzeń układu nerwowego u pacjentów w wieku rozwojowym. Dysponuje odpowiednio liczną, doświadczoną oraz wysokokwalifikowaną kadrą medyczną, bardzo dobrą bazą lokalową oraz zapleczem diagnostycznym w pełni odpowiadającym kryteriom III poziomu referencyjności. Kadrę lekarską tworzą w większości doświadczeni lekarze – sześciu specjalistów z zakresu neurologii dziecięcej i pediatrii oraz specjalista elektroencefalografii dziecięcej i genetyk. Łącznie w obrębie dwu-, trzyosobowych sal oraz trzech wydzielonych pokoi dla chorego dziecka i jego matki znajduje się 60 łóżek. Za pomocą nowoczesnych,

unikalnych metod w klinice prowadzi się diagnostykę i leczenie pacjentów od okresu niemowlęcego do 18. roku życia ze schorzeniami układu nerwowego, w tym ze stanami zapalnymi i ich powikłaniami, chorobami naczyniowymi i demielinizacjami oraz uporczywymi bólami głowy nie poddającymi się leczeniu ambulatoryjnemu. Leczy się również dzieci z padaczką, zwłaszcza lekooporną (prof. Elżbieta Marszał posiada certyfikat z epileptologii). Dzieci hospitalizowane na oddziale są rehabilitowane i objęte nauką.

Klinika Pediatrii (kierownik: dr. hab. n. med. **Halina Woś**, prof. nadzw. ŚAM). Jest to jednostka wielospecjalistyczna, obejmująca opieką diagnostyczno-leczniczą dzieci ze schorzeniami gastroenterologicznymi, pulmonologiczno-alergologicznymi, nefrologicznymi i hematologicznymi. Realizowane są tu także procedury wysokospecjalistyczne w zakresie schorzeń rozrostowych układu krwiotwórczego. Jednostka posiada jedną z najnowocześniejszych w regionie pracowni endoskopowych, z możliwością diagnozowania pacjentów już od wieku noworodkowego. Kadrę lekarską tworzą doświadczeni lekarze, w większości z tytułem naukowym doktora nauk medycznych, ze specjalizacją II° z pediatrii, a w części z podspecjalizacjami w zakresie dziedzin, którymi się zajmują. Klinika dysponuje nowoczesną, 60-łóżkową bazą, z salami przystosowanymi do pobytu matki z dzieckiem.

Klinika Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka (kierownik: dr. hab. n. med. **Janusz Świetliński**). Prowadzi się tutaj leczenie noworodków oraz dzieci w stanach zagrożenia życia, intensywną terapię oraz intensywny nadzór, a także leczenie w zakresie patologii noworodka. Klinika dysponuje pełnym zakresem opcji terapeutycznych, inwazyjnych technik monitorowania, a także najnowocześniejszymi metodami wentylacji mechanicznej (wentylacja oscylacyjna oraz wentylacja z zastosowaniem tlenu azotu).

Katedra i Klinika Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej (kierownik: prof. dr. hab. n. med. **Brygida Koehler**). Klinika zajmuje się diagnostyką i terapią zaburzeń hormonalnych, w tym niskorosłości i nadmiernego wzrostu, chorób gruczołu tarczowego, przedwczesnego i opóźnionego dojrzewania, hiperprolaktynemii, zaburzeń miesiączkowania, hirsutyzmu, zaburzeń gospodarki wapniowo-fosforanowej, zespołu Turnera, a także wielu innych. Znaczny procent pacjentów stanowią dzieci chore na cukrzycę. Pozostają one pod opieką całego zespołu, w skład którego wchodzi: lekarz diabetolog, psycholog, pielęgniarka edukacyjna i dietetyczka.

Katedra i Klinika Chirurgii Dziecięcej (kierownik: dr. hab. n. med. **Janusz Bohosiewicz**, prof. nadzw. ŚAM). Klinika dysponuje ogółem 90 łóżkami. Jej strukturę organizacyjną tworzą zespoły specjalistyczne bez ściśle przyporządkowanej im liczby łóżek, co zapewnić ma ich pełne wykorzystanie (chirurgia dziecięca ogólna, chirurgia noworodka, traumatologia, neurochirurgia, urologia, ortopedia, onkologia, w trakcie organizacji jest część laryngologiczna). W szpitalu wydzielony jest blok operacyjny z 5 salami operacyjnymi. Ponadto do potrzeb chirurgii noworodka przeznaczono odrębną salę, a w najbliższym czasie zostanie też udostępniona sala operacyjna do potrzeb „chirurgii jednego dnia”. Od maja 2000 – a więc od chwili uruchomienia w nowych warunkach – w Klinice zostało przeprowadzonych ponad 600 zabiegów operacyjnych.

Katedra i Klinika Kardiologii Dziecięcej (kierownik: dr. hab. n. med. **Marek Wites**). W strukturze nowego szpitala Klinika działa od maja br. Jej zespół stanowią specjaliści kardiochirurdzy oraz specjaliści anestezjologii i intensywnej terapii. Wykonuje się tu operacje kardiochirurgiczne wszystkich wrodzonych i nabytych wad serca.

Katedra i Klinika Kardiologii Dziecięcej (kierownik: prof. dr. hab. n. med. **Władysław Rokicki**). W zespole Kliniki pracują specjaliści pediatrii i kardiologów. Placówka prowadzi pełną diagnostykę wad wrodzonych serca, począwszy od okresu życia wewnątrzmacicznego (echokardiografia płodowa), zajmuje się także zaburzeniami rytmu serca u dzieci (poza badaniem fizykal-

nym i standardowym zapisem EKG wykonuje 24-godzinne badanie EKG, stymulację przezprzelykową lewego przedsionka, test wysiłkowy począwszy od 3–4 roku życia, test pionizacji). W zakresie leczenia arytmii prowadzi nie tylko farmakoterapię. Jest też mocno zaangażowana we wszczepianie sztucznych rozruszników. Ważne obecnie zagadnienie stanowi diagnostyka i leczenie utraty przytomności.

W strukturze SPSK nr 6 od maja br. działa **Szpitalny Oddział Ratunkowy** (ordynator: dr n. med. **Jerzy Sobczyk**). Pod względem funkcjonalnym jest on podzielony na części pediatryczną i zabiegowo-chirurgiczną. Dysponuje własnymi nowoczesnymi salami: resuscytacyjną i zabiegową. Dla dzieci wymagających szybkiej wstępnej diagnostyki i obserwacji przygotowano kilka łóżeczek. Oddział ma także własny specjalistyczny transport reanimacyjny dla dzieci.

Leczenie ambulatoryjne prowadzone jest w liczącym ponad 20 jednostek kompleksie – **Zespole Poradni Specja-**

listycznych (kierownik: dr n. med. **Agnieszka Rachtan-Barczyńska**). Nadzór merytoryczny nad działalnością ambulatoryjną pełni kierownicy klinik, co pozwala na zachowanie ciągłości opieki nad pacjentami po hospitalizacji oraz zapewnia wysoką jakość świadczeń udzielanych wszystkim zgłaszającym się pacjentom.

Ważne znaczenie mają pracownia diagnostyki i laboratorium analityczne.

Pracownia Diagnostyki Obrazowej (kierownik: dr n. med. **Ewa Kluczeńska**). Wyposażona jest w rezonans magnetyczny, spiralną tomografię komputerową oraz klasyczny siregraf. Dużą część badań diagnostycznych u dzieci wykonywana jest w znieczuleniu ogólnym.

Laboratorium Analityczne (kierownik: dr n. med. **Eugenia Bielińska-Bujniewicz**). Oprócz diagnostyki podstawowej zajmuje się szeroką diagnostyką specjalistyczną. Prowadzi się tu m.in. diagnostykę wad metabolicznych (możliwość analizy aminokwasów w płynach ustrojowych), mukopolisa-

charydoz, galaktozemii, zaburzeń cyklu moczniowego i innych.

Apteka szpitalna (kierownik: mgr **Joanna Śladowska**). Ma bardzo nowoczesne rozwiązanie architektoniczno-logistyczne, mieści się na dwóch kondygnacjach. W najbliższym czasie planowane jest uruchomienie produkcji worków do żywienia pozajelitowego w systemie *all in one*, czyli w systemie „jednego worka”. Docelowo ma zostać wprowadzony obecnie najnowocześniejszy na świecie system indywidualnego przygotowania i dawkowania leków dla pacjenta.

Szpitalowi ciągle przybywa pacjentów, rodzice bowiem coraz częściej wybierają właśnie Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki jako placówkę zapewniającą właściwą opiekę zdrowotną ich dzieciom. Liczba udzielanych świadczeń zdrowotnych stale wzrasta, a szpital ma jeszcze znaczne możliwości i szerokie plany rozwoju.

*Oprac. red. na podstawie
dostarczonych materiałów*

Profesor Grzegorz Opala ministrem zdrowia ... cd. ze str. 1

„Zgodziłem się objąć stanowisko ministra zdrowia, ponieważ przekonano mnie, że na obecnym etapie reformy moje doświadczenia i umiejętności mogą okazać się przydatne. (...) współuczestniczyłem w tworzeniu tej reformy, na własnej skórze poznałem jej skutki i mam poczucie, w jakim kierunku powinna dalej przebiegać. O odwrócenie nie może być mowy. Kto chciałby dziś od tej reformy odejść lub zastąpić ją inną reformą – popełni błąd. Skaże społeczeństwo na powtórne przejście tej samej ciężkiej drogi związanej z pierwszym etapem wprowadzania zmian.” („Polityka” nr 50, 2000).

„Podstawowe zadanie, jakie stawiam przed sobą, to poprawa dostępności do świadczeń zdrowotnych. Założenia reformy ochrony zdrowia zostały zrealizowane, jednak są takie punkty, które wymagają poprawy – przede wszystkim dostępność do świadczeń medycznych. Chorego człowieka nie interesują problemy techniczne, niedomagania organi-

zacyjne.” („Rzeczpospolita” nr 257, 3 listopada 2000).

„Konieczne jest (...) poprawienie stanu wiedzy społeczeństwa o zasadach funkcjonowania służby zdrowia. Pacjenci w dalszym ciągu nie wiedzą, że mają prawo do wyboru lekarza, szpitala czy kliniki niezależnie od skierowania.” („Trybuna Śląska” nr 257, 3 listopada 2000).

„Jeśli reforma nie poprawia dostępności pacjenta do usług, to nie warto było jej robić. Trzeba reformę przybliżyć do chorego, żeby mógł w pełni wykorzystać dobra z niej płynące.” („Trybuna” nr 257, 3 listopada 2000).

„Mamy w kraju wciąż za mało lekarzy rodzinnych, którzy mieli się stać pośrednikami między chorym a specjalistą. Chciałbym wprowadzić pewne rozwiązania przejściowe, które ułatwią chorym i ludziom starszym dostęp do wszystkich potrzebnych świadczeń. To przecież dla nich reformujemy system opieki zdrowotnej, a nie dla zdrowych,

nie wymagających specjalistycznych badań i kontaktu z wieloma lekarzami. Istotą reformy musi być pacjent potrzebujący pomocy.” (...). „Finansowanie ochrony zdrowia powinno być adekwatne do potrzeb, ale potrzeby muszą być jasno wyartykułowane. Zdrowie jest inwestycją, a nie konsumpcją.” („Polityka” nr 50, 2000).

„Część rozwiązań możliwa jest poprzez poprawę organizacji pracy, np. zmniejszenie zatrudnienia przez przesunięcie części personelu szpitalnego do otwartej służby zdrowia.” („Trybuna” nr 257, 3 listopada 2000).

„Będę szukał sprzymierzeńców. Również wśród kolegów z opozycji. Będę rozmawiał ze związkowcami i samorządowcami zawodowymi. Potrzebuję sojuszników dla tego, co uważam za najważniejsze – zdrowia narodu.” („Dziennik Zachodni” nr 268, 17 listopada 2000).

Bezpieczeństwo w sieci uczelnianej

W miarę upowszechniania się komputerów w codziennej pracy coraz bardziej dokuczliwy stawał się brak możliwości wymiany informacji pomiędzy nimi.

Przenoszenie danych na nośnikach (najpierw napędy taśmowe, potem dyskiety, dyski optyczne, dyskietki Drive-Zip i inne), pomimo stałego wzrostu ich pojemności, okazywało się nieefektywne, szczególnie w przypadku dużych ilości danych lub konieczności szybkiego przesyłania ich na duże odległości.

Powstał pomysł połączenia komputerów, aby umożliwić bezpośredni transfer danych. W ten sposób powstały sieci komputerowe. W miarę upływu czasu tworzone były sieci wewnątrz różnych instytucji, potem sieci instytucji zaczęto łączyć między sobą. W końcu doprowadziło to do powstania „między-sieci”, czyli tego, co dziś znamy jako Internet. Początkowo sieć miała służyć celom militarnym (stąd wymóg sprawnego działania mimo ewentualnego uszkodzenia pewnej liczby jej elementów), z czasem jednak została udostępniona placówkom naukowym w celu ułatwienia współpracy i zapewnienia szybkiej wymiany informacji między środowiskami naukowymi. Teoretycznie Internet służy temu celowi do dziś. Dlaczego teoretycznie? Dlatego, że w miarę ułatwiania dostępu do sieci stał się on dostępny nie tylko dla środowisk naukowych. Wzrost zaś liczby użytkowników, nie tylko komercyjnych, powoduje nadmierny ruch w sieci utrudniając do niej swobodny dostęp. Powszechna dostępność do Internetu jest korzystna, jednak nie zawsze teraz wiadomo, z kim spotykamy się w sieci i jakie są jego zamiary.

Z tego powodu istotna jest świadomość zagrożeń, jakie niesie ze sobą korzystanie z zasobów sieci.

Po pierwsze – warto zdać sobie sprawę z tego, że żaden komputer podpięty do sieci nie jest bezpieczny. Również dane zawarte na dysku twardym są potencjalnie narażone na utratę. Ma to duże znaczenie, ponieważ na dyskach komputerów pracowników naukowych znajdują się wyniki prowadzonych badań; a dyski komputerów administracji uczel-

nianej – gromadzą dane dotyczące wszystkich pracowników uczelni. Są to informacje nie dające się w żaden sposób przeliczyć na finanse.

Wśród nieproszonych gości w naszej sieci możemy wyróżnić trzy grupy potencjalnych intruzów:

- Hakerzy (*hacker*) – najczęściej kradnący się z intruzami w sieci. Przeważnie są to osoby o dużej wiedzy informatycznej, doskonale znające systemy operacyjne i szczegóły ich działania. Są oni najmniej groźni, ponieważ złamanie zabezpieczeń traktują jako rodzaj sportu czy też łamigłówek. W środowisku informatycznym uchodzą za elitę. Znają zasady działania systemu i często jedynym śladem ich wejścia jest list do administratora informujący o złamaniu zabezpieczeń i zawierający rady co do sposobu lepszego zabezpieczenia systemu na przyszłość. Hakerom nie zależy na wyrządzeniu jakichkolwiek szkód.
- Krakerzy (*cracker*) – często równie dobrze wykształceni jak hakerzy, jednak włamanie do systemu traktują jako sposób zarabiania – wykradają poufne informacje z firm po to, by je sprzedać i uzyskać określone korzyści materialne. Nie uszkadzają umyślnie systemu i starają się, by ich obecność w systemie nie została wykryta.
- Lamerzy – stanowią najliczniejszą i najgroźniejszą grupę intruzów. Są to osoby często nie mające pojęcia o zasadach działania systemu. Posługują się „gotowcami” i „instrukcjami obsługi” ściągniętymi z sieci. Nie znają mechanizmów działania systemów, są nieobliczalni i nie przejmują się efektami swojej działalności. Dlatego dla użytkowników bardzo istotne jest regularne wykonywanie zapasowych kopii swoich danych.

Pomimo funkcjonowania odrębnej jednostki zajmującej się siecią komputerową ŚAM, bardzo istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa sieci jest zachowanie każdego z użytkowników. Można zabezpieczać się przed intruzami z zewnątrz, ale nie można uniknąć zagrożeń wynikających z zachowań użytkowników wewnątrz sieci. Dostęp do sieci

zewnętrznej może być filtrowany i monitorowany, można zastosować różnego rodzaju zabezpieczenia (np. szyfrowanie), ale nie przyniesie to zamierzonych efektów w przypadku nieodpowiedzialnego zachowania użytkowników sieci. Takim zachowaniem jest najczęściej udostępnienie własnego komputera osobom trzecim, nawet jeśli jest to dobry znajomy lub własne dzieci, lub udostępnienie osobie postronnej hasła dostępu do zasobów sieci.

Potencjalnym niebezpieczeństwem jest również instalowanie serwerów przez użytkowników. Użytkownik nie jest w stanie znać większości niuansów ustawień serwera sieciowego, przez co stwarza zagrożenie bezpieczeństwa w sieci, tworząc „furtkę” w całym systemie.

Kolejnym problemem jest bezkrytyczne ściąganie i instalowanie programów udostępnianych w Internecie jako *freeware*. Stosunkowo często programy takie zawierają ukryte funkcje, umożliwiające nieautoryzowany dostęp do systemu lub wysyłające do sieci informacje dotyczące zawartości dysku twardego. Niebezpieczne może być również zezwolenie na uruchamianie kontrolek ActiveX i zapisywanie plików *cookie* podczas odwiedzania witryn internetowych. Możliwości te można zmienić w ustawieniach przeglądarki.

Istotne jest zastosowanie odpowiednich systemów operacyjnych, gwarantujących pewien poziom bezpieczeństwa zasobów. Generalnie bezpieczeństwo można zapewnić na poziomie użytkownika lub na poziomie zasobu.

Zabezpieczenie na poziomie zasobu oznacza, że konieczne jest podanie hasła dostępu, w momencie gdy chcemy skorzystać z danych znajdujących się na komputerze w sieci – hasło jest „przypisane” do zasobu.

Zabezpieczenie na poziomie użytkownika oznacza, że każda osoba korzystająca z sieci ma przypisany unikalny identyfikator (*username*, *loginname*) i hasło (*password*). Osoba ta ma też określone przez administratora możliwości pracy w sieci – posiada określone uprawnienia umożliwiające (lub nie) podejmowanie niektórych działań w sieci.

dokończenie na str. 19

PRO MEMORIA

Zofia KAPP-BURZYŃSKA (1934–2000)

Biolog, specjalista I stopnia z zakresu mikrobiologii, adiunkt ŚAM. Ur. 9 IX w Wilnie, w rodzinie Jana Kappa i Alicji z d. Czyż. Po śmierci ojca wraz z matką zamieszkała w Sosnowcu. Tu uczęszczała do szkoły powszechnej i gimnazjum. Świadectwo dojrzałości uzyskała w 1951 r. i rozpoczęła studia na UJ. W 1955 r. przeniosła się do Łodzi, gdzie w 1957 r. na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniw. Łódz. uzyskała dyplom magistra biologii w zakresie botaniki, a w 1959 r. – dyplom mgra biologii w zakresie biochemii. Pracę zawodową rozpoczęła w PSK 1 w Zabrze, jako laborantka dyplomowana. W 1960 r. została zatrudniona w Katedrze i Zakładzie Mikrobiologii ŚAM w Zabrzu Rokitnicy. Stopień doktora nauk przyrodniczych uzyskała dnia 9 XII 1967 na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UJ na podstawie dysertacji *Wpływ obcogatunkowych kwasów nukleinowych na zakażenie komórek wirusem*, wykonanej pod kierunkiem prof. Jerzego Szaflarskiego. W tym roku również została specjalistą

I stopnia z zakresu mikrobiologii. W 1970 r. otrzymała stanowisko adiunkta. W 1982 r. przeszła do nowo utworzonej w Katowicach Ligocie II Katedry i Zakładu Mikrobiologii. Wniosła istotny wkład w organizację tej naukowo-dydaktycznej jednostki ŚAM. Pracowała w niepełnym wymiarze godzin w PSK 1 (1962–1966), PSK im. A. Mielęckiego (1974–1976) i CSK (1985–1996). W pracy naukowej zajmowała się wirusologią. Wprowadziła metody z zakresu immunologii i biochemii kwasów nukleinowych. Opracowała odczyny serologiczne przydatne w diagnostyce chorób pasożytniczych (m.in. serologiczną diagnostykę fascjolozy). Była współorganizatorką badań mikrobiologicznych płynów infuzyjnych, diagnostycznych badań mikrobiologicznych dla chorych oraz produkcji autoszczepionek. Brała czynny udział w badaniach nad zakażeniami szpitalnymi oraz w badaniach mikrobiologicznych programu resortowego MZiOŚ „Zwalczanie skutków urazowości”. W ramach umowy z Wojewódzkim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji prowadziła badania mikro-

biologiczne wody w zbiorniku wodnym Dzieńkowice oraz w jego dopływach. Jest współautorką 24 artykułów w czasopismach fachowych oraz 26 doniesień naukowych, prowadziła zajęcia ze studentami Wydziału Lekarskiego (III r.), Oddz. Pielęgniarskiego (III r.), zaocznych studiów pielęgniarskich oraz wykłady i ćwiczenia dla lekarzy specjalizujących się w mikrobiologii. Była również wykładowcą w Zawodowym Studium Medycznym w Katowicach Ligocie. Szkoliła członków Studenckiego Towarzystwa Naukowego. Była członkiem Pol. Tow. Mikrobiologów oraz Pol. Tow. Immunologicznego. Uhonorowana m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi, złotą odznaką „Zasłużony w rozwoju województwa katowickiego” i odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”. Wielokrotna laureatka nagród rektora ŚAM za pracę naukową i dydaktyczną. Od 1971 r. zamężna z Zygmuntem Burzyńskim (leśnik). Matka Magdaleny (lekarz chorób wewnętrznych). Z dniem 30 IX 1999 przeszła na emeryturę. Zmarła 29 X 2000. Pochowana na cmentarzu przy al. Mireckiego w Sosnowcu.

Paweł Bojko

* * * * *

Jan TOMAŁA (1938–2000)

25 listopada 2000 po długiej i ciężkiej chorobie zmarł prof. Jan Tomala, kierownik Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. To suchy komunikat, kilka słów ułożonych w zdanie – zdanie, które nigdy nie odzwierciedlił tragizmu ani irracjonalnej wymowy tej nieoczekiwanej przecież sytuacji.

Wstrząśnięci tą tragiczną wiadomością, uzmysłowiliśmy sobie nagle, że odszedł od nas nasz Szef, nasz Profesor, wspaniały naukowiec, znakomity lekarz, człowiek wielkiego serca, który przez wiele lat był z nami na dobre i na złe, który nas uczył i wychowywał i który nas kochał – za nasze wady i zalety. Uczył i nauczył nas życia – jego twardej zasad i reguł. Często słuchaliśmy pochwał, lecz również zawsze z wielką pokorą przyjmowanych – nieodzownych przecież – gorzkich słów prawdy.

Profesor Jan Tomala był człowiekiem wielkiego serca, ogromnie wrażliwym na ludzką krzywdę, biedę i niesprawiedliwość. Starał się wtedy pomagać ze wszystkich sił, ze szczerego serca i za pomocą wszelkich dostępnych środków. Czynił tak zawsze, nieprzerwanie i do końca swoich dni. Trudna droga życiowa Profesora uzasadnia i tłumaczy tę Jego postawę oraz wspaniałe cechy charakteru, które przez lata ukształtowała.

Pan Profesor Jan Tomala urodził się 18 czerwca 1938 w Podzamczu w woj. wielkopolskim w rodzinie inteligentnej. Jako 5-letnie dziecko został wywieziony wraz z całą rodziną do obozu koncentracyjnego w Dachau. Przeżył gehennę życia obozowego, wielokrotnie ocieając się o śmierć. Powrócił szczęśliwie do domu, tracąc jednak w wojennej zawierusze siostrę.

W okresie powojennym, po ukończeniu szkoły podstawowej i średniej, w 1961 r. został studentem Wydziału Le-

karskiego Śląskiej Akademii Medycznej. Już w trakcie studiów pracował jako wolontariusz w Katedrze i Zakładzie Farmakologii naszej Akademii. Dyplom lekarza medycyny uzyskał w 1967 r. W ciągu dwóch lat od chwili ukończenia studiów był asystentem w Katedrze i Zakładzie Fizjologii. W 1969 r. rozpoczął pracę w I Klinice Chorób Kobiecych ŚAM w Zabrzu – będąc nauczycielem akademickim. W 1972 r. złożył egzamin na I stopień specjalizacji, a w 1975 na stopień II z zakresu położnictwa i ginekologii. Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskał w 1972 r., na podstawie rozprawy nt. *Badania nad zachowaniem się gonadotropiny kosmówkowej w ciąży powikłanej późnym zatruciem ciążowym*.

Pan Profesor Jan Tomala był jednym z organizatorów nowotworzącej się Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii w Katowicach Ligocie, z którą związał się do końca swoich dni. W 1975 r. zo-

stał mianowany na stanowisko adiunkta w tejże Klinice.

W r. 1987 otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego na podstawie rozprawy pt. *Badania nad wpływem gonadotropin na jajniki kobiet po menopauzie*. W 1988 r. został powołany na stanowisko docenta, a w 1993 uzyskał tytuł profesora Śląskiej Akademii Medycznej. W wyniku postępowania konkursowego, w r. 1994 objął stanowisko kierownika III Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Katowicach. Profesurę tytułową uzyskał w r. 1996.

Dorobek naukowy profesora obejmuje ponad 120 prac zamieszczonych w zagranicznych i krajowych recenzowanych czasopismach, jak również w materiałach naukowych kongresów, zjazdów i sympozjów. Był współautorem 1 książki.

W głównym nurcie zainteresowań naukowych Pana Profesora znalazły się:

1. Prace z zakresu endokrynologii ginekologicznej, a w tym: problemy związane z zaburzeniami czynności podwzgórza wraz z oceną metod diagnostycznych i leczniczych tych zespołów, badania z zakresu patofizjologii okresu pokwitania, których rezultaty dostarczyły nowych danych dla poznania mechanizmów oddziaływania gonadotropin na jajniki kobiet po menopauzie, ocena wpływu kastracji chirurgicznej u kobiet na metabolizm lipidów i lipoprotein, udział hormonów przysadkowych w mechanizmie zaburzeń naczynioruchowych u kobiet po menopauzie.

2. Prace z zakresu onkologii ginekologicznej związane głównie z problemem wczesnej diagnostyki i patogenezy nowotworów złośliwych narządów płciowych kobiet.

Przyczyniły się one do wprowadzenia w praktyce klinicznej nowoczesnych metod uzyskiwania materiału do badań cytodiagnostycznych.

3. Zagadnienia dotyczące patologii ciąży. Były to prace poświęcone biofizycznym i biochemicznym metodom diagnostyki stanów zagrożenia płodu. Przyczyniły się do wypracowania nowych metod postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w ciąży o przebiegu patologicznym.

Działalność dydaktyczną Profesor rozpoczął już w czasie studiów, początkowo w Kole Naukowym, a następnie jako wolontariusz i asystent w

katedrach Farmakologii i Fizjologii. Ponadto w latach 1967–1982 prowadził wykłady i ćwiczenia z zakresu położnictwa i ginekologii w Liceum Medycznym w Zabrze, a następnie w Studium Medycznym w Katowicach.

Od 1976 roku prowadził zajęcia dydaktyczne na Oddziale Pielęgniarskim ŚAM. Brał czynny udział w szkoleniu podyplomowym lekarzy, organizując liczne kursy.

Za osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej był wielokrotnie wyróżniany nagrodami JM Rektora.

Był członkiem licznych towarzystw naukowych: Pol. Tow. Ginekologicznego, (w l. 1992–1994 i od 1999 r. zastępca przewodniczącego Oddziału Śląskiego), Pol. Tow. Medycyny Perinatalnej (przewodniczący Oddziału Śląskiego oraz członek Zarządu Głównego), Pol. Tow. Andrologicznego (członek rzeczywisty i członek Zarządu Głównego), Pol. Tow. Endokrynologicznego (w l. 1992–1995 wiceprzewodniczący Oddziału Śląskiego), Pol. Tow. Menopauzy i Andropauzy, a także Pol. Tow. Lekarskiego. Był też aktywnym uczestnikiem i członkiem Komisji Patofizjologii Płodu i Rozrodu PAN oraz Rady Naukowej Instytutu Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrze.

Profesor Jan Tomala wypromował 10 doktorów i 23 magistrów. Recenzował 6 projektów badawczych na zlecenie Komitetu Badań Naukowych. Był kierownikiem 2 programów naukowych o zasięgu międzynarodowym i wielu o zasięgu krajowym. Wychował liczne rzesze specjalistów z zakresu położnictwa i ginekologii. W latach 1997–1999 pełnił funkcję specjalisty wojewódzkiego z zakresu położnictwa i ginekologii w województwie częstochowskim.

W wyniku inicjatywy podjętej przez Pana Profesora, katowicka Klinika Położnictwa i Ginekologii otrzymała w 1997 r. tytuł „Szpitala przyjaznego dziecku”, nadany przez WHO i UNICEF.

W 1998 r. Pan Profesor podjął się trudnej organizacji II Kongresu Polskiego Towarzystwa Medycyny Perinatalnej, który zgromadził liczne rzesze uczestników zarówno z kraju, jak i zagranicy. Kongres zakończył się dużym sukcesem naukowym i organizacyjnym. Profesor był również organizatorem Ogólnopolskiej Konferencji nt. „Biofizyczne Metody Monitorowania Płodu”, która od-

była się w Ustroniu, gromadząc najwybitniejsze autorytety naukowe w wymienionej tematyce.

W 1999 r., na mocy decyzji Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, został mianowany na stanowisko koordynatora programu poprawy opieki perinatalnej w regionie śląskim. Założony cel programu w zakresie obniżenia niekorzystnych dotąd wskaźników umieralności śród- i okołoporodowej płodów, matek i noworodków, został osiągnięty w naszym regionie wcześniej, niż oczekiwano.

Profesor był współtwórcą – we współpracy z Instytutem Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrze – Systemu Monitorowania i Nadzoru Okołoporodowego MONAKO, wielokrotnie nagradzanego w kraju i za granicą, wyróżnionego nagrodą zespołową Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej. Brał udział w pracach nad konstrukcją pierwszego krajowej produkcji łóżka porodowego nowej generacji.

Od chwili objęcia funkcji kierownika Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii w Katowicach, w bardzo krótkim czasie wyposażył naszą placówkę w najnowocześniejszy sprzęt diagnostyczny i terapeutyczny, co pozwoliło Klinice utrzymać się w gronie przodujących ośrodków dydaktycznych i naukowych.

Ciężka i długotrwała choroba uniemożliwiła Profesorowi realizację jeszcze wielu ambitnych planów i zamierzeń. Jego śmierć dotknęła nas wszystkich bardzo boleśnie. Odszedł na zawsze człowiek prawy, uczciwy i zawsze życzliwy ludziom, wspaniały lekarz i naukowiec.

Pozostawia nas Pan w bólu Panie Profesorze. Bardzo trudno jest nam pożegnać Pana na zawsze – człowieka, który nas kochał i chronił, pomagał i radził, w każdej sprawie – zawodowej, osobistej czy rodzinnej, rozumiał nasze błędy i potknięcia. Czyż nie mógł Pan jeszcze pozostać z nami? Dzieło, które Pan po sobie pozostawił, Panie Profesorze, napawa nas dumą i będzie stanowić otuchę na przyszłość dla ogromnego grona Pana przyjaciół.

Pozostanie Pan w naszej pamięci na zawsze.

Nie cały Pan umarł Panie Profesorze.

*W imieniu zespołu Katedry i Kliniki
Położnictwa i Ginekologii
– adiunkt Jerzy Sikora*

PRO MEMORIA

Jerzy ZIELIŃSKI (1914–2000)

Lekarz urolog, prof. dr hab., dr h.c., emerytowany kierownik Katedry i Kliniki Urologii ŚAM. Jeden z najbardziej zasłużonych urologów polskich, twórca śląskiej szkoły urologicznej. Ur. 6 V w Rudzie (Rumunia) w rodzinie Izydora, sędziego i Marii Nory. Szkołę średnią ukończył we Lwowie w 1931 r. W l. 1931–1937 studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie i 4 V 1937 uzyskał dyplom lekarza. Staże podyplomowe odbył w Szpitalu Powszechnym oraz w Szpitalu Ubezpieczalni Społecznej we Lwowie. Po ich zakończeniu otrzymał prawo wykonywania praktyki lekarskiej i został wpisany do Izby Lekarskiej. Specjalizował się w zakresie chirurgii i urologii w szpitalach lwowskich i warszawskich (pierwszym nauczycielem urologii był dla niego dr Franciszek Mehrer). Po wkroczeniu Niemców do Lwowa, w czerwcu 1941 utracił możliwość pracy jako lekarz na skutek prześladowań rasowych. Z tego powodu został zmuszony w lipcu 1942 do zmiany imienia i nazwiska Feliks Emil Rathouser na Jerzy Zieliński. Nie mogąc się już posługiwać dyplomem lekarskim, przeniósł się ze Lwowa do Warszawy, gdzie pracował jako sprzedawca sklepowy, księgowy i robotnik. Brał udział w powstaniu warszawskim. W styczniu 1945 znalazł się w Krakowie i powrócił do zawodu lekarza na Oddziale Urologicznym pod kierunkiem prof. Emila Michałowskiego. Później przeniósł się na Górny Śląsk. Od marca 1945 do października 1948 był asystentem na Oddziale Chirurgicznym Szpitala Miejskiego w Bytomiu. W listopadzie 1948 został skierowany na Kurs Doskonalenia Oficerów Służby Zdrowia w Łodzi, a w lutym 1949 przydzielony w randze por. na Oddział Chirurgiczny Szpitala UBP w Katowicach. 31 XII 1949 uzyskał stopień doktora medycyny na Uniwersytecie Wrocławskim na podstawie dysertacji *Urazy moczowodu* (promotor prof. Wiktor Bross). W l. 1951–1955 pracował dodatkowo na Oddziale Urologicznym Szpitala Miejskiego nr 2 w Katowicach. W lutym 1955 podjął pracę na stanowisku adiunkta w II Klinice Chirurgicznej ŚAM w Za-

brzu jako kierownik Pododdziału Urologicznego. Po przeniesieniu Kliniki Chirurgicznej z Zabrza do Katowic w 1959 r. został ordynatorem jej Oddziału Urologicznego, zlokalizowanego przy ul. Warszawskiej 52, a w 1964 r. – po przekształceniu – kierownikiem Kliniki Urologicznej ŚAM. 11 XII 1963 uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy *Badania doświadczalne dotyczące regeneracji moczowodu*, przygotowanej pod opieką prof. Józefa Gasińskiego, a 1 VI 1965 mianowany został docentem etatowym ŚAM. W 1972 r. otrzymał tytuł i nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego. W 1979 r. Rada Wydziału Lekarskiego ŚAM podjęła uchwałę o nadaniu tytułu profesora zwyczajnego, którą Rada Państwa zatwierdziła dopiero 26 XI 1985, już po przejściu prof. Zielińskiego na emeryturę. Od września 1981 do lutego 1982 pełnił obowiązki rektora ds. rozwoju ŚAM, został usunięty z tego stanowiska na początku stanu wojennego w ramach represji stosowanych wobec działaczy „Solidarności”. Dorobek naukowy Z. obejmuje 215 publikacji, w tym także w czasopismach zagranicznych. Jest redaktorem i głównym autorem pierwszej i jedynej dotąd w kraju *Onkologii urologicznej* (1977, 1981, 1986). Przetłumaczył i uzupełnił *Podstawy urologii* D. R. Smitha, jest też współautorem kilku podręczników, m.in.: *Zarysu urologii*, pod red. J. Leńki (1974); *Postępów w chirurgii ogólnej – traumatologii wielonarządowej*, pod red. K. Czyżewskiego (1978), *Radiologii urologicznej*, pod red. L. Mazurka (1977) oraz *Leksykonu leków*, pod red. T. Chruściela i K. Gibińskiego (1991). Głównymi kierunkami działalności naukowo-badawczej były: onkologia urologiczna, traumatologia urologiczna, w szczególności leczenie urazów i zwichnięć pourazowych cewki moczowej. Był promotorem 9 przewodów doktorskich i opiekunem 2 habilitacji, recenzentem kilkunastu prac doktorskich, 8 habilitacyjnych i czterokrotnym superrecenzentem dla CKK. Pod jego kierunkiem 14 lekarzy zdobyło specjalizację urologiczną, trzech z jego uczniów zostało profesorami: Adam Szkodny w Katowicach, Kazimierz Adamkiewicz w Gdań-

sku i Andrzej Musierowicz w Warszawie. Począwszy od 1957 r. czynnie uczestniczył w zjazdach urologicznych w Niemczech, Francji, Anglii i Holandii. Odbył liczne staże zagraniczne, wielokrotnie w Paryżu, u prof. Couvelairea, i w Wiedniu. Aktywnie działał w naukowych towarzystwach urologicznych – polskich i międzynarodowych. W l. 1974–1978 był prezesem oddziału katowickiego Pol. Tow. Lekarskiego. W tym samym czasie zainicjował budowę Domu Lekarza w Katowicach. W l. 1978–1982 był prezesem ZG Pol. Tow. Urologicznego, od 1980 członkiem Zarządu Oddziału Śląskiego Tow. Przyjaźni Polsko-Francuskiej. W l. 1980–1984 członek Zarządu Europejskiego Tow. Urologicznego, od 1977 członek korespondent Niemieckiego Tow. Urologicznego, od 1978 członek honorowy Czechosłowackiego Tow. Urologicznego im. Jana Evangelisty Purkyně. Od września 1988 był wiceprzewodniczącym Obywatelskiego Komitetu Walki z Rakiem, od 1989 r. – prezesem, a później wiceprezesem Górnośląskiego Międzyuczelnianego Tow. Akademickiego „Universitas”. Należał do komitetów redakcyjnych „European Urology” oraz „Urologii Polskiej”. Od 1 I 1975 aż do emerytury był wojewódzkim specjalistą, a od 1 VIII 1978 członkiem Krajowego Zespołu Specjalistycznego w zakresie urologii. W l. 1982–1984 był członkiem Rady Wyższego Szkolnictwa Medycznego. Odznaczony m.in.: Krzyżem Kawalerskim OOP, odznakami „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, „Zasłużony nauczyciel PRL”, „Zasłużony dla rozwoju woj. katowickiego”, „Zasłużony dla woj. opolskiego”. 1 X 1984 przeszedł na emeryturę. W 1991 r. otrzymał tytuł doktora honoris causa ŚAM. W r. 1997 został uhonorowany nagrodą Lux ex Silesia za wnoszenie trwałych wartości w kulturę duchową promieniującą z Górnośląskiej Ziemi. Żonaty od 1941 r. z Marią Magdaleną Grzymalską, ma trzy córki: Marię Magdalenę (lekarz anestezyjolog), Krystynę i Ewę. Zmarł 11 XII 2000, pochowany w Katowicach na cmentarzu przy ul. Sienkiewicza.

Eugeniusz STRONCIK (1939–2000)

Urodził się 16 sierpnia 1939 r. w Katowicach. Mając zaledwie 14 lat rozpoczął pracę zawodową w Rejonowym Przedsiębiorstwie Remontowo-Budowlanym w Katowicach. Ogółem – do przejścia ze względów zdrowotnych na rentę inwalidzką w 1989 r. – przepracował 35 lat.

Ostatnie dziesięciolecie swego życia związany był ze Śląską Akademią Medyczną, gdzie w niepełnym wymiarze godzin został zatrudniony jako starszy portier w budynku Rektoratu. Swoją

kulturą, odpowiedzialnością i sumiennym wypełnianiem powierzonych obowiązków bardzo szybko zyskał tutaj uznanie zwierzchników, nie będzie też żadnej przesady w stwierdzeniu, że niemal od pierwszej chwili zdobył sympatię środowiska – zarówno najbliższych współpracowników, jak i wszystkich zatrudnionych w Rektoracie.

Życzliwy, uprzejmy, zawsze chętny do pomocy, emanujący ciepłem i dobrocią. Niezwykle serdeczny, a przy tym „zaraźliwie” pogodny, potrafił szczerym uśmiechem i dowcipem rozwiewać chmurne nastroje. Był uosobieniem

optymizmu, wyznając i praktykując zasadę nieobarczania otoczenia własnymi problemami. Wiadomość o Jego śmiertelnej chorobie, wyzwolonej – wydawałoby się – banalną niedyspozycją, była dla nas smutnym zaskoczeniem. Mimo wysiłków lekarzy zmarł 25 listopada, po miesięcznym pobycie w szpitalu. Żegnany przez Rodzinę i Przyjaciół, a także Dyрекcję Śląskiej Akademii Medycznej oraz liczne grono współpracowników i znajomych, został pochowany w Katowicach na cmentarzu przy ul. Sienkiewicza.

Teresa Bialek

ŚLĄSKIE CENTRUM CHORÓB SERCA na 49. Kongresie Europejskiego Towarzystwa Chirurgii Sercowo-Naczyniowej w Dreźnie

W dniach 24–27 czerwca 2000 roku w Dreźnie odbył się 49th International Congress of the European Society for Cardiovascular Surgery. Jak co roku, kongres zgromadził grono znakomitych kardiologów i chirurgów naczyniowych. Tym razem, dzięki zlokalizowaniu imprezy w Dreźnie, znacznie wyraźniejszy niż w latach ubiegłych był udział gości z Europy Środkowej oraz Wschodniej, choć prace powstałe w krajach zachodnioeuropejskich nadal stanowiły zdecydowaną większość.

Wśród prezentujących rezultaty swoich badań ośrodków z Europy Centralnej i państw powstałych po rozpadzie Związku Radzieckiego nie zabrakło również Śląskiej Akademii Medycznej. W trakcie sesji ustnych i plakatowych zostały przedstawione trzy prace z Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii i Transplantologii ŚAM Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu. Szczególne zainteresowanie wzbudziła praca dotycząca wczesnych wyników chirurgicznej rewaskularyzacji naczyń wieńcowych u 44 chorych operowanych w świeżym zawale serca, powikłanym wstrząsem kardiogenym. W badaniach tych, dzięki ścisłej współpracy kardiologa inwazyjnego i kardi chirurga w ramach 24-godzinnej dyżuru pracowni hemodynamiki, potwierdzono możliwość znacznej redukcji śmiertelności w

zawale serca powikłanym wstrząsem kardiogenym. Duże uznanie wśród słuchaczy zyskał też pionierski w skali ogólnopolskiej program inwazyjnego leczenia świeżego zawału serca, stosowany od kilkunastu już lat w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu.

Tegoroczny kongres stanowił potwierdzenie wielkiego postępu technologicznego, jaki dokonał się w dziedzinie kardiologii. Przykładowo – w celu uniknięcia sternotomii wykorzystuje się już nie tylko technikę operacji z „bocznego dojścia”, czyli torakotomii (MID-CAB), ale także wykonuje się zabiegi z rzeczywistym użyciem „robota”. W trakcie trwania kongresu miały miejsce bezpośrednie transmisje telewizyjne z przeprowadzanych zabiegów kardiologicznych. Szczególne zainteresowanie wzbudziła wykonana na żywo przez doktora **R. Cichonia**, wychowanka i kardi chirurga z Zabrza, reprezentującego obecnie Ośrodek Chirurgii Sercowo-Naczyniowej w Dreźnie, operacja za pomocą „robota” na bijącym sercu z wykorzystaniem do rewaskularyzacji naczyń wieńcowych dwóch zespołów tętniczych chorego. Transmisji towarzyszyła dyskusja, podczas której komentowano przebieg zabiegu, łącząc się z salą operacyjną.

49 Kongres Europejskiego Towarzystwa Chirurgii Sercowo-Naczyniowej

charakteryzowała duża różnorodność poruszanych zagadnień i problemów. Spora część przedstawionych prac została opublikowana w książce: J.C. Schoevaerds, P. Bigliolo, S. Schuler: *49th International Congress of the European Society for Cardiovascular Surgery*, Monduzzi Editore, International Proceedings Divisions.

Dzięki staraniom Krajowego Delegata, prof. dr. hab. **Mariana Zembali**, jest bardzo prawdopodobne, że w roku 2005 kongres odbędzie się w Polsce. Będzie to doskonała okazja do zaprezentowania na arenie międzynarodowej osiągnięć polskiej kardiologii, kardiologii oraz transplantologii.

Dr n. med. Przemysław Trzeciak

Profesor Andrzej Nowak Szefem Europejskiego Towarzystwa Endoskopii Gastrologicznej

Prof. dr hab. Andrzej Nowak, kierownik Katedry i Kliniki Gastroenterologii ŚAM i prezes Polskiego Towarzystwa Gastroenterologicznego, został 29 listopada br. prezydentem-elektem Europejskiego Towarzystwa Endoskopii Gastrologicznej.

Wyboru dokonało Walne Zgromadzenie członków tegoż towarzystwa w trakcie odbywającego się w Brukseli Europejskiego Kongresu Gastrologów.

Nowy prezydent będzie kierował towarzystwem w kadencji 2002–2004. (Red.)

KRONIKA

październik-grudzień 2000

- * W dniach 7–10 października dr. dr. **Andrzej Krzywiecki** i **Jerzy Kozielski** z Katedry i Kliniki Ftizjopneumologii ŚAM w Zabrze uczestniczyli w 10. Kongresie Słowackiego i Czeskiego Towarzystw Chorób Płuc, który odbył się w Popradzie na Słowacji. Dr. **Andrzejowi Krzywieckiemu** za wieloletnią współpracę ze Słowackim Towarzystwem Chorób Płuc nadano honorowe członkostwo tego towarzystwa.
- * W dniach 13–14 października odbywała się we Wrocławiu V Ogólnopolska Konferencja Naukowa Studentów Medycyny i Młodych Lekarzy, na której dwoje studentów ŚAM: **Tomasz Gajda** i **Angelika Barczyk**, zdobyło drugą nagrodę za pracę pt. *Problem samobadania piersi w ocenie kobiet*. Praca została przygotowana w Kole Naukowym Studenckiego Towarzystwa Naukowego działającym przy Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej ŚAM w Bytomiu we współpracy z Katedrą i Zakładem Patomorfologii ŚAM w Zabrzu. Opiekunami pracy są dr. dr. **Marek Kucharzewski** i **Adam Ziółkowski**.
- * 23 października dokonano uroczystego otwarcia w Szpitalu Klinicznym nr 7 w Katowicach Ochojcu, przeniesionej z Lublińca Kliniki Psychiatrii i Psychoterapii ŚAM, kierowanej przez dr. hab. **Irenę Krupkę-Matuszczyk**.
- * 28 października odbyło się w Katowicach Krajowe Forum Zdrowia Unii Wolności. Opinie o wadach i zaletach funkcjonowania zreformowanej służby zdrowia przedstawili m.in.: poseł **Tadeusz Zieliński** – wiceprzewodniczący Komisji Zdrowia Sejmu RP, **Andrzej Sośnierz** – dyrektor Śląskiej Regionalnej Kasy Chorych i prof. dr. hab. **Marian Zembala** – dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca, kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiochirurgii i Transplantologii ŚAM.
- * 2 listopada o godzinie 9²⁰, po raz drugi w historii Oddziału Klinicznego Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Bytomiu, urodziły się czworaczki: chłopiec i trzy dziewczynki.
- * 7 listopada prezydent RP **Aleksander Kwaśniewski** podpisał nominację dr. hab. prof. nadzw. ŚAM **Grzegorza Opali** na ministra zdrowia.
- * 10 listopada w sali kina „Kosmos” odbyło się dyplomatorium absolwentów Wydziału Lekarskiego ŚAM w Katowicach. Dyplomy wręczono 188 absolwentom.
- * W dniach 16–18 listopada w sali Senatu ŚAM odbywała się wystawa medycznych książek zagranicznych, zorganizowana przez Bibliotekę Główną (szersza informacja wewnątrz numeru).
- * W dniach 19–23 listopada wizytował Akademię 5-osobowy zespół przedstawicieli Komisji Akredytacyjnej Uczelni Medycznych, oceniający realizowanie przez ŚAM programu nauczania medycyny (szersza informacja wewnątrz numeru).
- * 25 listopada w zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca odbył się doroczny koncert „Serce za serce”, dedykowany darczyńcom i przyjaciołom Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii. Tegoroczny koncert poświęcono pamięci prof. **Rene Favaloro**, tragicznie zmarłego w tym roku światowej sławy kardiochirurga z Buenos Aires. Statuetki Oskary Serca Anno Domini 2000 wręczono: dr. **Ricardo Fernándezowi Núñezowi** (inicjator współpracy pomiędzy Fundacją Rozwoju Kardiochirurgii i Fundacją Favaloro), **Pawłowi Łysoniowi** (prezes firmy „Wosana” S.A. z Krakowa), **Marianowi Gromadzkemu** (prezes „Dar Natury”), załodze Rafinerii Czechowice S.A. z Czechowic-Dziedzic (nagrodę odebrał prezes **Henryk Maleski**), mieszkańcom Głogowa (nagrodę odebrał prezydent miasta **Zbigniew Rybka**) oraz **Markowi Myśliwcowi**, wylosowanemu spośród osób prywatnych wspomagających Fundację Rozwoju Kardiochirurgii.
- * 25 listopada w Katedrze i Zakładzie Anatomii Opisowej i Topograficznej ŚAM w Zabrzu odbyła się uroczystość poświęcona pamięci założyciela i długoletniego kierownika tej jednostki, prof. dr. **Stanisława Kohmanna**. W sali wykładowej, która otrzymała imię Profesora Stanisława Kohmanna odbyło się spotkanie współpracowników i wychowanków profesora, połączone z odsłonięciem tablicy pamiątkowej. Obchody były powiązane z pięćdziesięcioleciem istnienia Katedry i Zakładu Anatomii Opisowej i Topograficznej.
- * 1 grudnia w Kolegium Kształcenia Umiejętności Pielęgniarskich ŚAM w Katowicach miało miejsce uroczyste paskowanie studentek licencjackich studiów pielęgniarskich.
- * 1 grudnia w Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu odbyło się dyplomatorium absolwentów zabrzańskiego Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego ŚAM. Dyplomy wręczono 229 osobom (126 z Wydziału Lekarskiego i 103 z Oddziału Stomatologicznego).
- * 1 grudnia w auli Szkół Elektronicznych w Sosnowcu odbyła się uroczysta promocja doktorska oraz dyplomatorium absolwentów Wydziału Farmaceutycznego. Dyplomy doktorskie otrzymało 11 doktorów. Dyplomy magistra farmacji uzyskało 101 absolwentów, a dyplomy magistra analityki medycznej – 26 absolwentów. Honorowym gościem uroczystości był poseł **Czesław Sobierajski**, który przekazał 5 tysięcy ECU instytucjom prowadzącym działalność na rzecz dzieci niepełnosprawnych. Kwota ta była nagrodą przyznaną parlamentarzystom przez European Generic Medicines Association za jego wkład w opracowaniu ustawy „Prawo własności przemysłowej”.
- * 2 grudnia prof. dr. hab. **Stanisław Woś**, kierownik II Katedry i Kliniki Kardiochirurgii ŚAM w Katowicach Ochojcu otrzymał nominację do Złotego Lauru Umiejętności i Kompetencji za rok 2000, nadawany przez Regionalną Izbę Gospodarczą.
- * 8 grudnia na Wydziale Lekarskim ŚAM w Katowicach odbyła się inauguracja roku akademickiego dla studentów kształconych w języku angielskim. Naukę rozpoczyna ogółem 109 słuchaczy. Obok realizowanego dotychczas 4-letniego programu kształcenia, w tym roku został uruchomiony także tryb 6-letni. Na pierwszym roku w trybie 4-letnim podejmują studia 32 osoby, a w trybie 6-letnim – 39.

* 11 grudnia w sali wykładowej Centralnego Szpitala Klinicznego ŚAM w Katowicach Ligocie odbyło się spotkanie związane z uroczystym, oficjalnym otwarciem powołanej w 1989 r. pierwszej w Polsce Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego. Gościem honorowym była żona premiera RP, **Ludgarda Buzek**. Gospodarzem spotkania był rektor ŚAM prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**. Prezentacji założeń i dotychczasowych dokonań Kliniki dokonał prof. dr hab. **Grzegorz Opala**, który kierował nią do chwili objęcia stanowiska ministra zdrowia. Interesujące wykłady wygłosili profesorowie **Kornel Gibiński** (*O rozum i ducha medycyny faktów*) oraz **Hubert Kwieciński** (*Medycyna dziś i w XXI wieku*).

* 15 grudnia w sali im. J. Szaflarskiego w Zakładach Teorii Medycyny w Katowicach Ligocie odbyło się dyplomatium absolwentów Oddziału Pielęgniarskiego ŚAM (dyplomy wręczono 29 osobom). (P.B.)

Bezpieczeństwo ...

dokończenie ze str. 13

Ogólnie zalecenia dotyczące haseł są następujące:

- nie powinny być to słowa łatwe do odgadnięcia (np. imię dziecka, męża, żony, psa, marka samochodu, nazwa użytkownika),
- hasło powinno składać się z minimum sześciu znaków,
- w skład hasła powinny wchodzić duże i małe litery, cyfry, zalecane jest też stosowanie znaków alfanumerycznych (@%\$^* itp.),
- hasła powinny być regularnie zmieniane, często stosuje się wymuszenie zmiany hasła co 30–42 dni,
- nie należy zapisywać (przechowywać) haseł w widocznych miejscach, np. na karteczce przyklejonej do monitora czy biurka.

Pamiętajmy więc, że bezpieczeństwo sieci i znajdujących się w niej danych zależy w znacznym stopniu od użytkowników.

Administrator sieci uczelnianej
mgr Magdalena Tkacz, MCP +I, MCSE
e-mail: mtkacz@slam.katowice.pl

PRZECZYTALIŚMY ...

* Wśród 41 polskich placówek, którym udało się dotąd uzyskać certyfikat „Szpitala Przyjaznego Dziecku”, znajdują się dwie jednostki kliniczne ŚAM – Katedra i Oddział Kliniczny Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Bytomiu oraz Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Katowicach Ligocie („Gazeta Wyborcza Gazeta w Katowicach”, *Przyjazna pierś mamy*, nr 238, 11 października 2000).

* Przed spożywaniem grzybów niewiadomego pochodzenia przestrzegała w artykule red. **Katarzyny Piotrowiak** *Grzybowa Mizeria*, prof. dr hab. **Barbara Zahorska-Markiewicz** kierownik Katedry Patofizjologii ŚAM w Katowicach („Gazeta Wyborcza Gazeta w Katowicach” nr 240, 13 października 2000).

* *Uzdrowiająca chimera*, to tytuł artykułu Zbigniewa Wojtasińskiego, w którym zaprezentowano nową szansę skutecznej terapii dla ludzi chorych na raka krwi i niektóre nowotwory złośliwe. Są nią miniprzyszczepy komórek krwiotwórczych. „Pomysł tej metody powstał w latach 60., ale żeby ocenić jej skuteczność, potrzebny jest dłuższy okres obserwacji” – twierdzi prof. dr hab. **Jerzy Hołowiecki**, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku ŚAM w Katowicach („Rzeczpospolita” nr 240, 13 października 2000).

* Pracownicy Kliniki Psychiatrii i Psychoterapii ŚAM w Katowicach opracowali serwis Psychiatria Online (www.psychiatria.pl). Zawiera on podstawowe informacje na temat zaburzeń psychicznych i metod ich leczenia, a także sposobów postępowania z chorym. Twórcy serwisu zostali wyróżnieni nagrodami Międzynarodowego Stowarzyszenia Psychiatrów Polskich i Polskiego Towarzystwa Lekarskiego („Trybuna Śląska” nr 241, 14/15 października 2000).

* Funkcjonowanie Krajowego Banku Dawców Szpiku od dawców niespokrewnionych przybliżyła w artykule *Całkiem inny bank* **Iwona Kawczuk**.

Bank zajmuje się rejestracją i dobieraniem odpowiednich dawców szpiku. Krajowy Bank Dawców Szpiku współpracuje z Komitetem Koordynującym Wykonywanie Przeszczepów od Niespokrewnionych Dawców. Jednym z członków komitetu jest prof. dr hab. **Jerzy Hołowiecki** („Medyk” nr 10, 13 października 2000). Problem dawców szpiku od dawców niespokrewnionych jest również tematem wywiadu red. **Barbary Kanold** pt. *Nie wolno zmarnować mi czasu...* przeprowadzonego z **Urszulą Jaworską**, pierwszą Polką, której przeszczepiono szpik od dawcy niespokrewnionego i założycielką Fundacji, zajmującej się rejestracją dawców szpiku („Głos Wybrzeża” nr 219, 10–12 listopada 2000).

* Rad dla osób chorych na osteoporozę udzielali prof. dr hab. **Andrzej Więcek**, kierownik Katedry i Kliniki Nefrologii, Endokrynologii i Chorób Przemiany Materii ŚAM w Katowicach („Dziennik Zachodni”, *Choroba nie tylko jesieni życia*, nr 244, 18 października 2000) oraz prof. dr hab. **Władysław Grzeszczak**, kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Diabetologii ŚAM w Zabrze („Trybuna Śląska”, *Podstępne łamanie kości*, nr 245, 19 października 2000).

* Sylwetkę dr. hab. **Włodzimierza Kargula** oraz funkcjonowanie kierowanej przez niego Kliniki Elektrokardiologii I Katedry Kardiologii ŚAM w Katowicach Ochojcu zaprezentowała w artykule *Impuls ze znakiem Q* red. **Nina Grella** („Dziennik Zachodni” nr 257, 3 listopad 2000).

* Największe osiągnięcia i problemy współczesnej medycyny, w tym również dylematy moralne związane m.in. z klonowaniem i eutanazją, przybliżył czytelnikom prof. dr hab. **Franciszek Kokot** w artykule red. **Agaty Pustulki** *Lekarz – najlepsze lekarstwo* („Dzień” nr 263, 10–12 listopada 2000).

* Na temat problemów w funkcjonowaniu zreformowanej służby zdrowia i środków zaradczych rozmawiała z nowym ministrem zdrowia dr. hab.

Grzegorzem Opalą prof. nadzw. ŚAM, red. Mariola Markłowska („Dziennik Zachodni”, *Reforma jest bolesna*, nr 268, 17 listopada 2000).

- * Wykorzystanie laserów w leczeniu nowotworów było tematem rozmowy red. **Krystyny Bochenek** z prof. dr. hab. **Aleksandrem Sieroniem**, prorektorem ds. nauki ŚAM oraz kierownikiem bytomskiej Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób Wewnętrznych i Medycyny Fizykalnej („Trybuna Śląska” nr 272, *Lasery w leczeniu nowotworów*, 22 listopada 2000)
- * Na temat zagrożeń spowodowanych chorobą Creutzfeldta-Jakoba wypowiedział się prof. dr. hab. **Andrzej Wajgt**, kierownik katowickiej Katedry i Kliniki Neurologii ŚAM („Dziennik Zachodni”, *Śmiercionośne priony, Wołowina w odstawkę*, nr 278, 29 listopada 2000).
- * Działalność ŚAM w nowej rzeczywistości zaistniałej po przeprowadzeniu reformy służby zdrowia, jej problemy i perspektywy rozwoju przedstawił w rozmowie z red. **Niną Grellą** rektor ŚAM prof. dr. hab. **Tadeusz Wilczok** („Dziennik Zachodni”, *Pożegnanie z „uczelnia na kółkach”*, nr 280, 1 grudnia 2000). (P.B.)

KOMUNIKAT

W dniach 28–30 maja 2001 roku odbędą się X Dni Neuropsychofarmakologiczne. Cykliczna, coroczna konferencja organizowana jest – jak w latach poprzednich – przez zespół rokitnickiej Katedry Farmakologii ŚAM. Komitet Organizacyjny konferencji stanowią: dr **Przemysław Nowak** – przewodniczący oraz członkowie: prof. dr. hab. **Ryszard Brus**, prof. dr. hab. **Ryszard Szkilnik**, dr **Tomasz Klimkiewicz**, lek. **Łukasz Labus**.

Blizsze informacje można uzyskać w Katedrze Farmakologii, tel. (0-32) 272-26-83.

Prof. dr. hab. Ryszard Brus

Wygrana sesja kongresowa studentów ŚAM

W przeddzień XXVII Kongresu Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, który odbył się w dniach 13–16 września 2000 r. w Szczecinie, po raz pierwszy w 50-letniej historii PTG została zorganizowana Sesja Studenckich Kół Naukowych Położniczo-Ginekologicznych Akademii Medycznych. W sesji tej studenci dwóch kół Katedry Położnictwa i Ginekologii ŚAM w Tychach wygłosili 10 prac, spośród których 4 zostały nagrodzone. Miejsce I uzyskała praca **Agaty Kachel, Ilony Szypuły i Danuty Wiculskiej**: *Korelacja obrazów cytologicznych i koloskopowych w infekcjach szyjki macicy wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)*, miejsce II praca **Anety Poręby i Marcina Drygalskiego**: *Reakcje płodu na stymulacje wybranymi rodzajami muzyki*, miejsce III praca **Ilony Szypuły i Agaty Kachel**: *Analiza 135 porodów w wodzie na materiale kliniki*. **Adrian Łukasik** otrzymał wyróżnienie za pracę: *Ocena wybranych parametrów badania ultrasonograficznego w przewidywaniu wystąpienia poronienia samoistnego w I trymestrze ciąży*.

Decyzją Zarządu Głównego PTG nagrodzone prace (I, II i III miejsce) zostały uhonorowane wygłoszeniem na sesjach kongresu.

W komisji oceniającej prace studentów zasiadali profesorowie: **Rudolf Klimek, Tadeusz Pisarski, Longin Marianowski, Janusz Woytoń, Marian Szamatowicz** oraz **Wiesław Szymański**.

Prof. dr. hab. n. med. Ryszard Poręba

WYSTAWA zagranicznych nowości medycznych

W dniach 16–18 listopada br. w Katowicach w sali Senatu ŚAM tradycyjnie już miała miejsce kolejna – ósma wystawa zagranicznej literatury medycznej i nauk pokrewnych. Współorganizatorem imprezy obok Biblioteki Głównej była po raz szósty firma Internationale Publishing Service – nasz dotychczasowy, wyłoniony na drodze przetargu, główny dostawca książek.

Uroczyste otwarcie wystawy zaszczytli swą obecnością, obok licznie zgromadzonych gości, przedstawiciele władz uczelni – JM Rektor prof. zw. dr. hab. **Tadeusz Wilczok**, dyrektor **Adam Sałaniewski** – a także przedstawiciele wystawców: dyrektor IPS mgr **Teresa Kozak** i reprezentanci wielkich koncernów wydawniczych: Harcourt Brace, McGraw Hill i Oxford University Press.

Na tegoroczną ekspozycję złożyło się około siedemset książek i sto CD ROM-ów, które można było zakupić prywat-

nie, ze środków katedr na dydaktykę bądź – z budżetu BG – do zbiorów naszych bibliotek – Głównej i wydzielonych. Wielu zwiedzających skorzystało z możliwości uzyskania wydruków tematycznych z komputerowej bazy danych firmy IPS, na tej podstawie składano również liczne zamówienia na książki.

Na wniosek dyrektora Biblioteki po raz pierwszy czas wystawy został przedłużony do soboty, aby jak najszerszemu gronu pracowników ŚAM dać okazję zapoznania się z najnowszą ofertą obcojęzycznych wydawnictw medycznych. Duża frekwencja odwiedzających wystawę w wolnym dniu przeszła wszelkie oczekiwania organizatorów, co z pewnością będzie brane pod uwagę w ustalaniu terminu kolejnych prezentacji książek.

Mgr Janina Zajiczek